Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…манай 1921 оной …рин 21-һээ гарана | № 74 (14185) | 1976 оной мартын 30, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

…ЕЗДЫН ДЕЛЕГАТ ХӨӨРЭНЭ

…ШИИДХЭГДЭХЭЛ ЁҺОТОЙ АСУУДАЛ

…орденто түрэл рес… …гаа коммунистнуу… …лэн делегадуудай …оролсожо, ороной… …слэл хото—Моск… …боложо үнгэрһэн пар… …XXV съездын хүдэлмэ… …хабаадалсажа ерэһэн …хөөрэхэ юумэн заха… …гэшэ аабдаа. …мүнөө би тэндэ хара… …һан, ушарһан, һо… …юумэн тухайгаа …аран хөөрэнгүй, харин …эб КПСС-эй съездын …удай, энэ ехэ хурал… …урнгдаһан айлшадай …үгые, мүн партиин …осоото элидхэл шаг… …хадаа сэдьхэлдээ тү… бодолоо хубаалдаха …айб. Ушар иимэһээ, …тэ съезд дээрэ оро… …саашанхи хүгжэлтэ. …ной байдал һуудал …һайжаруулха, дэлхэй …эб найрамдал бэхи… …асари ехэ зорилго …гдаа ха юм.

…СС-эй XXV съезд дээ… …И. Брежневэй хэһэн …ЦК-гай тоосоото …намда, аргагүй һо… …той, гүн удхатайшье …Илангаяа энэ элид… хоёрдохи — «Табан …дүнгүүд ба партиин …ческа политикын гол …» гэһэн бүлэгы… …һонирхожо, анхарал… …шагнагдаа. Юуб гэ… …дэ мал ажал хурдан …эр хүгжөөжэ, адууһа …гаа тоо толгойе оло-

шоруулха, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлһэнэйл ашаар һү, мяха, үндэгэ, нооһо ехээр бэлэдхэжэ, гүрэндэ тушаадаг болохо тухай заабари сэхэ үгтөө. Энэ зорилго бэелүүлхын тула нэн түрүүлэн малай тэжээл элбэгээр бэлэдхэдэг болохо, шанарыень эрид һайжаруулха ба тэжээлэй ургамалнуудай, сабшалан, бэлшээриин ургаса хараа байса дээшэлүүлхэ зэргэтэйбди. Хоёрдохёор хонишон гү, али мэргэжэлтэ, һаалишан гү, али хүтэлбэрилэгшэ бүхэн заабол бага гаргашатайгаар һайн шанартай продукци ехээр абахын түлөө оролдохо болоно.

Ямар ушарһаа энээн тушаа хэлэнэбиб гэхэдэ, партиин съезд дээрэ би Костромской областиин «12 Октября» колхозой түрүүлэгшэ, орон доторoo суута гараһан эхэнэр Прасковья Андреевна Малининатай уулзажа, хөөрэлдэхэдөө нилээд олон юумэ мэдэжэ абааб. Энэ түрүүлэгшэ эхэнэрэй хүтэлбэрилдэг ажахын бүхы һалбари ашаг үрэтэй болонхой гэхэ гү, али абтадаг бүхы продукцинь өөрын үнэ сэн горитойгоор хямдаруулагданхай юм байна. Тиимэһээ тус колхоз жэл бүри хэдэн миллион түхэригэй олзо доход оруулжа, экономикоёо улам бэхижүүлнэ. Иимэ амжалта, асари ехэ хүгжэлтэ тус ажахыда бэлээр түйлагдаагүй. Колхозойнгоо экономико бэхижүүлжэ, һалбари бүхэнөө ашаг үрэтэй болгохын тула нэн түрүүлэн отделениие эрхилэгшэдэй, бригадир, звено даагшадай үүргэ, харюусалгыень горитойгоор дээшэлүүлһэн байнабди гэжэ Прасковья Андреевна хөөрөө һэн. Нээрээшье энэ түрүүлэгшын хэлэһэниие ухаандаа бодомжолжо, өөрынгөө совхозтой жэшээд үзэхэдэ, халан абамаар онол арга, дүршэл яһала бии һэн. Тусхайлан хэлэбэл, манай совхозой, мүн аймагай бусад ажахынууд отделени, бригадануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, отара, гүүртэнүүдые даагшанарай үүргэ, харюусалгыень дээшэлүүлээд, шанга эрилтын табигдадаг болобол, һалбари бүхэмнай ашаг үрэтэй болсхол байгаа гэжэ һанагдана. Ушар иимэһээ мүнөө илангаяа хонишод, һаалишад, бригадирнууд, отделениие эрхилэгшэд мал ажалһаа продукци ехээр абахын түлөө оролдобошье, өөрын үнэ сэнгые хямдаруулха хэрэгтэ анхарал табигданагүй. Энэмнай олон ушар шалтагаануудтай aaб даа. Нэгэдэхеэр, үбһэ тэжээл хүсэд хүрэхөөр хуряагданагүй, фермэнүүдтэхи оньһожоруулга эзэн ёһоор, һаадгүйгөөр хүдэлгэгдэдэггүй байхаһаа гадна, адууһа малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр жэгдэ ябуулагданагүй гээшэ. Теэд эдэ бүгэдын дүүрэнээр хэгдэжэ гуримшуулагдахадал һалбари бүхэмнай ашаг үрэ ехэтэй болохо гээд хүлеэлтэгүй, шадахал зэргээрээ, мүнөөнһөө зохихо хэмжээнүүдые хараалхаар болоо ха. Тобшолбол, эгээл мүнөөнһөө хонишон гү, али һаалишаншье байг хамаагүй малаа һайнаар, үхэл гарзагүйгөөр ондо оруулхын түлөө, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхын түлөө оролдоошье һаа. абтаһан продукциингаа өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, гаргашыень хороохо тухай булта бодомжолногүй хабди. Юуб гэхэдэ, бидэ малда хэды сэнтэй үбһэ тэжээл ямар хэмжээгээр эдюулхэдэ хэды зэргын продукци ямар гаргашатайгаар абтадаг бэ гэжэ зэргэсүүлэн шэнжэлнэгүйбди.

Хэрбээ иигэжэ шэнжэлжэ, экономическа дүнгүүдыень тодорхойлон элирүүлдэг болоболнай, манда нилээд туһатай байха һэн. Нэгэдэхеэр, абтаһан продукцимнай шанар һайжаржа, хэмжээнииньшье ехэ болохо һэн гэжэ һанагдана.

Саашань хэлэхэдэ, мүнөө манай урда малдаа элбэг тэжээл бэлэдхэхэ, сабшалан, бэлшээриингээ ургаса дээшэлүүлхэ, шэмэтэй ногоо ехээр тариха зорилго хараалагдаад байна гээшэ. Энэншье зүб. Адууһа малай ашаг шэмые тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулангүй дээшэлүүлжэ болохогүй ха юм. Мүнөө совхоздомнай энэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэнэ. Гадна олон жэлэй ногоо, мүн зелёнко тариха поли үргэдхэгдэхэ юм. Илангаяа тарилгын газар уһалууритай болгохо хүдэлмэриин эхин табигдаа.

Адууһа малаа улам олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень һайжаруулха хүдэлмэри һүүлэй жэлнүүдтэ яһала эмхитэй ябуулагдана. Жэл бүри бонитировко хэгдэжэ, искусственна аргаар малаа үрэжүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр хэгдэнэ.

Партиин съездэ хабаадаха эрхэ өөрөө һайнаар ажаллаһандаа бэшэ, мүн хамта ажалладаг нүхэдэйнгөө туһаламжаар олооб. Энээнииемни гансахан нэгэ жэшээ элеэр гэршэлжэ үгэнэ. Минии Москва мордохоло отарадамнай оройдоол арба гаран хурьган абтаад байгаа һэн. Харин тэндэһээ бусахадамни отарымнай хонишод, хурьгадаа бултыень шахуу абаад байгаа. Үхэл гарзашье үгы, 60-аад хонин эхирлээ. Тиигэжэ мүнөө хонин бүриһөө хурьган абтаад, гэмгүй һайнаар тэнжээгдэжэ байна. Байгша ондо манай бригада 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалжа, хурьган бүхэнөө 24 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгааха уялга абанхайбди. Энэмнай лаб бэелүүлэгдэхээр. Мүнөө хабарай эхин һара гаража, хонишод, малшадай эгээл харюусалгатай хаһа хүрэжэ ерэбэ. Тиибэшье һаань отарадамнай үбһэ тэжээл, талха, тарьяанай зүйл, минеральна тэжээл хүсэд хүрэхөөр бии. Богонёор хэлэхэдэ, хани нүхэдэйнгөө, аймагайнгаа, мүн республикынгаа бүхы коммунистнуудай этигэл найдабариие заабол эрхим амжалтаар харюулха аргатайб гэжэ мэдүүлнэб.

Боложо үнгэрһэн энэ съезд дээрэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда яһала ехэ зорилго табигдаба гээшэ. Тиимэһээ партиингаа хараалһан энэ түсэб сүм бэелүүлхын тула бии байгаа арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэжэ, түрүү дүршэл, онол аргануудые ажалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, залуушуулые олоор һургаха болонобди. Гадна абтаһан продукциингаа шанар һайжаруулжа, үйлэдбэриингөө аша үрые дээшэлүүлхын тула түйлаһанаа заабол зэргэсүүлэн шэнжэлжэ тодорхойлхо, хоорондоо мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бэе бэеэ шалгалсаха, ушарһан дутагдалаа усадхаха зэргэтэйбди. Энээнэйл ашаар бүхы зорилгомнай бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Ц. ЦЫДЕНОВА.
Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон, КПСС-эй XXV съездын делегат.

БОЛГАРИИН КОММУНИС ПАРТИИН XI СЪЕЗДДЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд, ханинар!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет Болгариин Коммунис партиин XI съездын делегадуудта, социалис Болгариин бүхы коммунистнууд болон ажалшадта совет коммунистнуудай, бүхы совет арадай үмэнэһөө аха дүүгэй халуун амаршалга хүргэнэ.

Болгариин Коммунис парти марксистско-ленинскэ һургаалые хүтэлбэри болгон, арад түмэнэй зохёон байгуулхы хүсэл зориг ба заха хизааргүй дэмжэлгэдэ түшэглэн, аха дүү партинуудай дүй дүршэлые хэрэглэн, Болгари дотороо шэнэ общество байгуулгын хэрэгые амжалтатайгаар толгойлно. Болгариин Арадай Республика БКП-гэй X съездһээ хойшо үнгэрһэн жэлнүүдэй үеэр экономикынгоо бүхы һалбаринуудта, арад зоной байдал улам һайжаруулха хэрэгтэ горитой шэнэ амжалтануудые түйлаһан байна. Индустриин хэлбэришэгүй ургалта хүдөө ажахын үйлэдбэриин дэбжэлтэ, эрдэм болон соёлой хүгжэлтэ ажалшадай улам ургажа байгаа материальна, соёл болбосоролой эрилтэнүүдые хангаха найдамтай үндэһэ һуури табяа.

Социалис байгуулалтын зохёон байгуулхы эрга боломжонуудые шэнэ хүсэтэйгөөр элирхэйлэн харуулһан БКП-гэй X съездын шиндхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан, аха дүү болгар арадые, Болгариин коммунистнуудые совет коммунистнууд, совет арад үнэн зүрхэнһөө амаршална.

Варшавска договорто хабаадагша, Экономическа Харилсап туһалалсалгын соведэй гэшүүн Болгариин Арадай Республика социалис интернационализмын хараа бодолые ажал ябуулгадаа хододоо хүтэлбэри болгон, социалис хани нэгэдэлэй хүсэ шадал ба эмхидэл нэгэдэлые бэхижүүлхэ, ажалаа уласхоорондын оршом соо социалис ёһоор хубаарилан эрхилэлгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа горитойгоор оруулна. Болгари болбол аха дүү социалис оронуудтай хамтадаа уласхоорондын амгалан байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэй үүргэ дүүргэнэ. НРБ нийтэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актын үндэһөөр ябуулга хэжэ Европо түбидэхи аюулгүй байдал батадхаха, хоёр талада ашатай туһатай харилсаа холбоо хүгжөөхэ ябадалда али болохоор туһална, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанай гурим болоһон амгалан оршолгын гол ёһонуудые батадхахын түлөө сэхэ шууд тэмсэнэ. Болгариин Коммунис партиин баримталан бэелүүлдэг залан сэхэ политика, коммунистнуудай, түрүү үзэл бодолой бүхы хүсэнүүдэй, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ дааһан байдалай ба социализмын суртал бодолой илан мандалгын аша туһада зорюулдаг залан шууд ажал ябуулгань социалис Болгариие уласхоорондын оршом соо хүндэтэй болгоо.

Манай арадуудай хоорондын хани барисаан ба харилсаа холбоос, Советскэ Союзай коммунис партиин ба Болгариин Коммунис партиин хоорондохи хараа бодолнуудай адли байһые, үгэеэ ойлголсолго ба этигэлсэлгые совет хүнүүд тон шухалада тоолодог. Манай гүрэнүүдэй, партинуудай ба арадуудай бүхы талын, адли тэгшэ эрхэтэй, үрэ түгэс харилсаа холбоон хадаа социализмын оронуудай хани харилсаата ябуулгые улам гүнзэгырүүлхэ гэһэн эрмэлзэлэй эли тодо, үнэншэмэ бэелэлнүүдэй нэгэн, эдэнэй удаа дараалан ойртолсохо зорилготой түүхэтэ ябуулгын таһаршагүй хубинь болоно. КПСС XXV съездынгээ шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, совет ба болгар арадуудай хани барисаае эдэнэй үндэһэн шухала хүсэл эрмэлзэлнүүдтэ харюусахаар, бүхы талааринь бэхижүүлхэ хараа бодол саашадаа сэхэ шууд баримталан бэелүүлхэ байха.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет БКП-гэй программые — Болгарида хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулгын программые бэелүүлхын тула амжалтатайгаар хүдэлмэрилхэ, шэнэ илалтануудые түйлахыень Болгариин Коммунис партиин XI съездэ, Болгариин бүхы коммунистнуудта хүсэнэ.

Болгар арадай дайшалхы манлай — Болгариин Коммунис парти мандаха болтогой!

Совет-болгар аха дүү ёһоной хани барисаан хэтын хэтэдэ оршон мандаг, бэхижэг лэ!

Коммунизм мандаха болтогой!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА габшагай хоёр һара (…15 — МАЙ 15)

…НДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Ороһо тарьяа ехээр ургуулдагаараа «Дружба» колхоз Бэшүүрэйнгээ аймаг соо эгээл томо ажахынуудайнгаа нэгэн гэжэ тоологдоно. Газарай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын хүдэлмэри энэ колхоздо эмхитэй һайнаар эхилээ гэжэ тэмдэглэмээр.

Тус колхоздо хоёр бүлүүр станци үдэр һүнигүй Хелго мүрэнһөө уһа гаргажа байнхай. Хаяан гэжэ газарта гурбан коммунистнууд: колхозой суута кукурузашан Ленинэй орденто Жамсо Гомбоцыренович Соктоев, дүй дүршэлтэй механизаторнууд Жамсо Гончикович Санжиев, Цыбик Содномович Параев гэгшэд үдэр, һүнигүй ээлжээлжэ байгаад, хоёр халаанда хүдэлгэнэ.

Һүүлэй мэдээгээр колхозой тарьяалан, нуга сабшалан дээрэ бүхыдөө 15 мянган кубометр тошон халяагдажа, 14.700 тонно наг шэбхэ гаргагдаад, үшөө 800 гектар тарьяанай газарта хүр саһан тогтоогдоод байна.

Габшагай хоёр һарын түрүүшын үдэрһөө эндэхи луговодууд баһал өөһэд өөһэдынгөө участок дээрэ гаранхай, һайнаар хүдэлнэ.

Жэшээнь, колхозой гурбадахи отделенидэ Даша Батуевич Сандановай даадаг звено шэбхэ зөөнэ. Тэдэнэр тэргэтэй гурбан «МТЗ-50» тракторaар шэбхэ шэрэхэдээ, үдэр бүринтгөө даабари ходо үлүүлнэ.

— Манай колхоз байгша ондо 2200 гектар газар уһалха юм. Тарьяалан, сабшаланда хабар эртэ шиииг нойто үгэхөөр хоёр «СНП-70» түхэлэй бүлүүр станци болон бусад оньһон техникэ үдэр һүнигүй хүдэлгэжэ, уһа гарганабди. Александр Переваловай даадаг звенодо зургаан трактор минеральна үтэгжүүлгэ тарьяалан, сабшалан дээрэ тарзана. 300 гектар газарта 150 тонно минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа, — гээд совхозой парткомой секретарь Петр Георгиевич Стрекаловский манда хөөрэбэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Хаяан гэжэ газарта бүлүүр станци Хёлго мүрэнһөө уһа гаргажа байна; 2. Республикын габьяата механизатор Д. Б. Санданов.

С. БАЛДУЕВАЙ
фототекст.

Малай гүүртэ, фермэнүүдһээ мэдээсэнэ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙНГЭЭ ЖЭШЭЭГЭЭР

Үниһөө хойшо Хара-Убусунай фермынхид (даагшань комсомол басаган Д-С. Убугунова) эбтэй зетэй, эмхитэй һайн коллектив гэжэ суурхадаг. Эндэ 28 малшад, һаалишад хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь коммунистнууд, комсомолшууд юм.

Энэ фермэ һү һааха түсэб, даабаряа жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг. Жэшээнь, жэлэй түрүүшын гурбан һарын түсэб 105 процент дүүргээд байна. Тиихэдэ түрүү һаалишад М. Д. Гармаева, В. Д. Колодина, В. Ж. Жамцуева гэгшэд һү һааха кварталайнгаа түсэб болзорһоонь холо урид дүүргээд байнхай. Марта Гармаева жэлэй эхинһээ хойшо даажа байһан 26 үнеэдэйнһээ тус бүриһөөнь 684 килограмм һү һаагаа.

Хабар тээшэ үбһэ тэжээлэй бага болоошье һаань, мүнөө эндэхид үнеэн бүриһөө үдэрэй 7—8 килограмм һү алгадгүй һаана. Илангаяа эдэбхитэй коммунистнууд, дүршэлтэй һаалишадһаа жэшээ абан, бусад нүхэдынь баһал ехэ һү һаахые оролдоно.

Фермын һаалишад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 200 центнер һү Эхэ орондоо үгэхэ зорилготой. Эндэхи эрхим һаалишан М. Гармаева байгша ондо үнеэн бүриһөө 2750 килограмм һү һаажа, хамта 71,6 мянган килограмм һү абахын түлөө тэмсэнэ.

Г. МУНКОЕВ,
Зэдын аймагай «Мир» колхозой парткомой секретарь.

ТҮСЭБҺӨӨ ХОЛО ҮЛҮҮ

Мартын 26-ай мэдээгээр «Знамя Ленина» колхозой һаалиин фермэнүүд бэлэдхэлэй пунктда бүхыдөө 2550 центнер һү оруулаад, жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэбые 450 центнерээр үлүүлээд байгаа.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө мүрысэжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ зорилгоор ажахын һаалишад гурба һарын даабариһаа гадуур хамта 670 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулха юм.

Колхозой түрүү һаалишан В. Н. Ковалева жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 800 шахуу килограмм һү һаагаа. Тэрэ тоодо: февральда — 293 килограмм, мартда — 274 килограмм һү үнеэн бүхэнһөө һаагаад байна. Тиигэжэ тэрэ мүрысөөндэ илажа, аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ. Мүн бэрхэ һаалишад П. А. Рымарева, П. Х. Сучкова гэгшэд һү ехээр һаана.

В. ШИРДАРМАЕВ.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

Апрелиин 17-до — коммунис субботник

СУББОТНИГОЙ УРДАХИ ЗҮБЛӨӨН

Байгша оной апрелиин 17-до үнгэргэгдэхэеэ байһан коммунис субботнигто бэлэдхэлэй хэр зэргээр ябуулагдажа байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн зүблөөн КПСС-эй Октябрьска райкомдо болобо. Эндэ партийна организацинуудай секретарьнар, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, районой предприяти болон эмхи зургаануудай профсоюзай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр суглараа.

Партиин райкомой секретарь, субботник үнгэргэхэ районно штабай начальник Н. Н. Лоскутов, райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. А. Антакшинова гэгшэд зүблөөндэ хабаадагшадай урда үгэ хэлэбэ.

Апрелиин 17-до ямар предприяти болон эмхи зургаанай хаана хүдэлхэ, ямар хэмжээнэй хүдэлмэри хэхэ байһан тухай сугларагшад хэлсээ. Арбадахи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын жасада оруулагдаха хубита нёдондонойхиһоо ехэ байха юм.

В. СТЕПАНОВ.

БКП-гэй XI СЪЕЗДДЭ ХАБААДАХАЯА КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИ ОШОБО

БКП-гэй XI съездэ хабаадахаяа КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй уряалаар Софи ошохоёо мартын 27-до Москваһаа мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай секретарь Л. И. Греков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Украиные Компартиин Львовско обкомой нэгэдэхи секретарь В. Ф. Добрик, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо О. Ч. Рахманин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский делегациин бүридэлдэ ороно.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ А. Я. Пельше, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев болон бусад тусхай тушаалтад Внуковска аэродром дээрэ делегациие үдэшөө.

* * *

Делегаци энэл үдэртөө Софида ерэбэ. БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров, республикын бусад хүтэлбэрилэгшэд, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, НРБ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев, олониитын түлөөлэгшэд аэродром дээрэ делегациие угтаһан байна.

(ТАСС).

* * *

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин XI съездын хүдэлмэридэ хабаадахаяа ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци Георгий Димитровэй Түбэй музейдэ, болгар арадай агуу ехэ хүбүүнэй ажаһууһан, ажаллаһан гэртэ мартын 28-да орожо, эндэ табигдаһан зүйлнүүдтэй танилсаһан байна.

Айлшад Болгар-совет хани барисаанай национальна музей соо орожо, мүн лэ һонирхон хараба. БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Драгойчева делегациин гэшүүдтэ хани барисаанай комитедэй хүндэлэлэй тэмдэгүүдые барюулаа.

ОРОМНАЙ СУББОТНИГТО БЭЛДЭНЭ

Оронoймнай ажалшад ленинскэ коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. Оперативна штабууд хэды шэнээн хүдэлмэриин хэгдэхэ байһые хараална, хүнүүдые хаагуур табижа хүдэлгэхэ байһан графигаа зохёоно, хэды шэнээн түүхэй эдэй, материалнуудай, электрын элшэ хүсэнэй алмагдажа, апрелиин 17-до тэрээгээрээ ажаллаха байһаа зүбшэн хэлсэнэ. Субботнигой үдэр продукци ехээр абахые, ажалай үндэр бүтээсэ түйлахые хүдэлмэришэн бүхэн оролдохо байна. Промышленностиин, транспортын, хүн зоной ажаһуудал хангадаг ба бусад албан зургаануудай ажалшадай үгэеэ ойлголсожо, эдэбхитэй һайнаар хүдэлхэ байһаниинь тон шухала.

МОСКВА. М. И. Калининай нэрэмжэтэ машина бүтээдэг заводой оршондо иимэ уялга абаһан тухай плакат шэмэглэгдээ: «Апрелиин 17-до 41 мянган түхэригэй продукци гаргаха, тэрэ тоодо 5 мянган түхэригэй продукциие арьбалһан материалаараа үйлэдбэрилхэ».

Харгын машинануудай түхеэрэлгэнүүдые бүтээдэг энэ предприятиин ажалшад ажалай үндэр бүтээсэ түйлаха уялга абаха урятайгаар ниислэл хотын Свердловско районой бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаба. Мүнөө оперативна штаб субботнигой программа зохёожо дүүргэжэ байна.

КИЕВ. Тусхай хэбүүдые, эсхэлгын картануудые, эскизүүдые зохёоһоной ашаар 5 тонно сан түмэр арьбалхабди гэжэ И. Д.Ласькогой бригада «Ленинская кузница» гэжэ заводой субботнигой штабта мэдээсэбэ. Ажалай һайндэртэ тэрээгээр түсэбһөө гадуур автоматическа гурбан котлоагрегат бүтээгдэхэ юм.

«Ленинская кузница» гэжэ заводой 4 мянга шахуу хүдэлмэришэн субботнигто бэлдэнэ. Апрелиин 17-до эдэнэр 20 тонно булад, 7 тонно үнгэтэ металлай шудхалаа гаргахые уялгаба. Заводой оршондохи техническэ мэргэжэлэй училищиин һурагшад мастернуудтаяа хамта ажаллаха байна. Мүнөө габьяата амаралтада байһан ветеранууд түрэл предприятидаа ерэжэ хүдэлхэ юм.

ЧЕРЕПОВЕЦ. (Вологодско область). Эндэхи металлургическа заводой мартенэй цехэй булад хайлуулагшад КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэрилхэ үдэрнүүдтэ түйлаһан үйлэдбэриингөө дүнгүүдые нормо болгоһон байна. Жэлэй эхинһээ хойшо эдэнэр түсэбһөө гадуур 10 гара мянган тонно металл хайлуулаа. Сүүдхэ бүхэндэ мартенүүд нёдондо жэлэйхиһээ 800 тонноор ехэ булад хайлуулна.

Ленинскэ субботнигой үедэ агрегадуудай ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхые шиидээ. Булад хайлуулагшад арьбалһан материалаараа, түлишөөрөө хайлуулга хэхэ байна. Бусад цехүүдэй коллективүүд коммунис субботнигые бүтээсэ ехэтэй ажалай үдэр болгохые шиидэбэ.

КУРСК. Ээлжээтэ рейсдэ гарахадань, «Ленинскэ субботник» гэһэн улаан бэшэгтэй маршрудай саарпа машинист Г. Чеботаревто барюулагдаа һэн. А. Арспьевэй бригада мянган тонноор үлүү ашаа тээһэн составые жолоодоһон байна. Курска локомотивна депогой машинистнүүд субботнигой үдэртэ габшагай 100 поезд жолоодохые уялгалаа. Тиихэдээ электрын элшэ хүсэ, түлишэ ехээр алмаха байна.

«Таджиктекстильмаш» заводой, Куйбышевска «Россия» гэжэ шоколадай фабрикын, Ивановска Дзержинскиин нэрэмжэтэ ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын, Кировскэ областиин Лянгасовын локомотивна депогой, Таганрогой комбинадай заводой, сроной промышленностиин, баригын, транспортын ба хэдэн зуугаад предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүд ленинскэ субботнигые габшагай ажалаар тэмдэглэхые бэлдэжэ байна.

(ТАСС).

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхын, эрхим шанаргай продукци гаргадаг болохын тулада түбхын түрүүндэ тэдэнэй ажаллахадань, амарха һурахадань тааламжатай зохид алибаа эрхэ байдал, арга боломжо хангаха тон шухала байһаниинь мэдээжэ асуудал ааб даа.

«Экономикые болон улад зоной һуудал байдалые саашадань улам һайжаруулхын тулада үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлэе, хүдэлмэриин шанар һайжаруулая!» гэһэн уряатайгаар эхилһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөн арбадахи табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө үргэнөөр дэлгэрээд байһаниинь гайхамшаг һайхан байна, — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев партиин XXV съезд дээрэ хэһэн элидхэл соогоо онсо зааһан байна.

Манай Баргажан-Адагай загаһа-консервын комбинадай коллектив партийна организациингаа хүтэлбэри доро хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэдбэри дээрэ хүдэлхэ эрхэ байдал һайжаруулха арга боломжо хангаха, ажалыень хүнгэдхэхэ талаар эли болохо хүдэлмэри ябуулна.

Комбинадай консервэ гаргадаг цех хадаа предприятиимнай эгээл ехэ һалбари мүн. Тус цехые үргэдхэхэ, байшангыень уужам һаруул, арюун сэбэр болгохо, тэндэ тодхогдоһон оньһон түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэхэ талаар хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байнхай. Эндэ хүдэлэгшэд өөһэдынгөө мэргэжэл шадабарине, эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхые ходоо эрмэлзэдэг, түрүү гүй дүршэл болон онол аргануудые хэрэглэдэг болохые оролдодог гээшэ.

Эдэ бүгэдын ашаар цехэй коллектив комбинат дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ходо түрүү зэргэдэ ябана. Энэ цехые пубэлгэн бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ ...нна Акимовна Гаськова толгойлно. Нүхэр Гаськова хадаа урдань юрын лэ хүдэлмэришэн ябаһан хүн аад, мүнөө цехэй начальник болотороо дэбжүүлэгдээ бшуу. Урагшаа һанаатай, нүхэдтөө хүндэтэй, һайн жэшээ харуулан ябадаг һэн тула нүхэр Гаськова нимэ этигэл һайдаба рида хүртэбэ. «Юһэдэхи табан жэлэй ударник», «1973 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүдээр тэрэ шагнагдаһанхай.

Жэлэй эхинһээ манай комбинадай хүдэлмэри хоёр халаанай хүдэлмэриин гуримда оронхой. Ихэлээрээ бүхы комбинат хадаа хоёр дахин ехэ продукци гаргаха аргатай болоно бшуу. Хоердохи халаанда ажалладаг хүнүүд таталюурһагүйгөөр, үхибүүд гэр бүлэ тушаагаа һанаа зоборигүйгөөр хүдэлдэг байхын тула комбинадайнгаа сад-яслиие түхэреэн сүүдхэдэ хүдэлүүлдэг болгообди.

Хоёр халаанда хубааран хүдэлдэг болоходоо, хүдэлмэришэднай цехүүд соогуур олоороо сугларжа, бэе бэедээ һаад татахаяа, түрисэлдэхээ болиһон байна. Цехүүд соохи байдал эрниг сэбэр болоо, усал аюулһаа һэргылхэ техникэ наринаар сахигдана, ажалай эмхидхэл улам һайжарна. Тиихэлээрээ хүнүүдэй ажаллахада һураггүй зохид, хүнгэн болоно. Халаанайнгаа нормо тэдэнэр һаадгүй дүүргэнэ, хүдэлмэриинь шанар эли бодо һайжарна.

Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө неделидэ табан үдэр ажалладаг гуримда оронхой. Тиигэжэ ажалһаа сүлөө сагаа бэедээ, гэр бүлэдөө аша туһатайгаар үнгэргэхэ, һайнаар, һонирхолтойгоор амарха, эрдэм һургуулияа дээшэлүүлхэ, ном һудар уншаха, үхибүүдээ хүмүүжүүлгэдэ ехэ сагаа хандуулха аргатай болоһониинь мэдээжэ ааб даа.

Комбинадаймнай гушаад залуу хүдэлмэришэд мүнөө үдэшын дунда һургуулида һурана, 200 хүн экономическа һуралсалда хабаадана, коммунис ажалай һургуулиин программа 60 хүн шудална.

Олон хүдэлмэришэднай ухаалан зохёолгын, уралан наринжуулгын хэрэгтэ эдэбхитэй хабаадалсана. Тэдэнэй оруулһан хэдэ хэдэн дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, гүрэнэй һомолһон мүнгэ, эд зөөри, материал алмаха арга зам олгоно бшуу. Уралан наринжуулагшадай хүдэлмэрине механическа цехэй начальник Л. В. Молотков эмхидхэн ябуулдаг юм. Тэрэ Буряадай АССР-эй габьяата уралан наринжуулагша гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй эдэбхитэн. Нүхэр Молотковой урган хүмүүжүүлһэн уралан наринжуулагшад, тэрэнэй һайн жэшээ дагаһаад комбинадтамнай олон.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулдаг гэшэбди. 1975 ондо. 1971 онойхидо орходоо комбинат догор ажалай бүтээсэ 42,8 процентээр дээшэлһэн байна. Энэл саг соо хүдэлмэришэдэй салин хүлһэн 40 процентээр ургаа. Иигэжэ ажалай бүтээсын ургалтын салин хүлһэнэй дээшэлэлгэһээ уридлажа ябахада, комбинадаймнай экономико һайжарна, олзо оршонь улам арьбан болоно гэжэ багсаанабди.

Манай комбинадай коллектив үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй гүрэнэй түсэб болзорһоонь холо урид дүүргээ һэн. Даабариһаа үлүүлэн 350 мянган түхэригэй валова продукци үйлэдбэрилэгдэһэн байна. Тиигэжэ аймагай промышленна предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, КПСС-эй райкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг манай комбинадта барюулагдаһан шуу. Энэ ушар хадаа Баргажанай загаһашадай, консервэ гаргагшадай ... раар хүдэлһые ... гэршэлнэ гэжэ тэмдэ...

Коллективэй дунда ... гэрһэн социалис мү... түрүү зэргэдэ ябаһан ... гай ажалшадые тэ... хэрэгтэй. Кочсервын ... А. С. Осипова, М. А. ... това, В. И. Аюшеева, ... баанха хэдэг цехһээ ... Огородникова, бэлэн ... дукциин складта ... шэдһөө Г. М. Саган, ... Добрецкая, А. Г. ... Л. Д. Рудковская ... ажалай эгээл ехэ ... туйлана.

Баргажан-Адагай ... консервын комбинадай ... лектив түрэл партиин XXV съездын тодорхой ... хараа зорилгонуудые ... жалтатайгаар бэел... рилгоор дээшэлүү... социалис уялга ... улам эршэтэйгээр ... байна.

Г. ДОДО...
Баргажан-А... загаһа-консервын ... надай партбюро... секретарь.

Баргажанай аймаг.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

АНХАРАЛАА ТАБЯАГҮЙҺӨӨНЬ БОЛОНО

Хүдэриин совхоз Хяагтын гаа аймаг соо нилээд томо ажахы юм. Габьяата ажалаараа, нийтын эдэбхитэй ажал ябуулгаараа суурхажа ябадаг түрүүшүүл эндэ олон. Гэбэшье иимэ түрүү, урагшаа һанаатай хүнүүдэй дунда тусгаар хүдэлмэри ябуулжа, партиин зэргэдэ тэдэниие жагсаахын тула совхозой партийна организаци ямаршье оролдолго гаргана гүй. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада оройдоол 11 хүн партиин гэшүүндэ кандидадуудаар абтаа. Харин тиихэдэ 3-дахи отделениин, МТМ-гэй партийна эхин организацинууд энэ үедэ огто ургаагүй байха юм.

Совхозой партком партийна организацияа улам бэхижүүлхэ, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудалда һүүлэй үедэ анхаралаа огто табягүй байшоо. Энээнһээ боложо, ажахын шиидхэхы участогууд дээгүүр тон үсөөн коммунистнууд хүдэлнэ, партийна нүлөө һуладана.

Партийна организаци бэхижүүлхэ, коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар ябуулдаг хүдэлмэриин байдал тухай асуудалаар парткомой хэһэн тоосоое зүбшэн хэлсээд байхадаа, КПСС-эй райкомой бюро иимэ ехэ дутагдалнуудые элирхэйлһэн байна.

МИНИСТЕРСТВЫН ПАРТОРГАНИЗАЦИИН ТООСООН

Республикын эдеэ хоолой промышленностиин министерствын аппарадай хүдэлмэриин хойноһоо партийна организациин бэелүүлдэг хиналта тухай асуудал КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой бюро зүбшэн хэлсээ. Парти ба правительствын директивэнүүдые бэелүүлхэ талаар аппарадай бүтээдэг хүдэлмэрине хинаха хэрэгээ энэ министерствын партийна организаци яһала һайжаруулһан байна. Албата уялгаяа, КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдые хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тушаагаа таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд — коммунистнууд партийна суглаан дээрэ тоосодог байна. Коммунист бүхэн партийна даабаритай, социалис үйлэдбэри хүтэлбэрилгын үндэһэ һуури шудалха һуралсалда ябана.

Аппарадай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ябуулагдадаг партийно-политическэ хүдэлмэри коллективэй ажал ябуулгада һайнаар нүлөөлдэг болоһыень бюро тэмдэглээ.

Гэхэтэй хамта аппарадай хүдэлмэри хинаха хэрэгтэ ушардаг дутуу дундануудыень тодорхойлон зааһан, саашадаа бэелүүлхэ зорилгыень хараалһан тогтоол бюро абаа.

РАЙКОМОЙ ХИНАЛТА ДОРО

Хойто-Байгалай аймагай комсомолой организацинуудта комсомольско документнүүдые һэлгэлгэ ехэ хожомдожо эхилһэн байна. Тэрэ мүртөө энэ хүдэлмэрие дүүргэхэ болзор, һэлгэлгын график гурба дахин хубилгагдаа. ВЛКСМ-эй райком хадаа энэ шухала кампани үнгэргэхэтээ зэргэ союз доторой хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээ абажа шадаагүй байһаниинь элирхэйлэгдээ. «Победа» колхозой, «Северный» совхозой, геолого-бэдэрэлгын комплексно экспедициин комсомолой организацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлнэ, үнгэрхэдөө хамтын суглаа зарлахаяа болишонхой. Зарим организацинуудта политическэ һуралсал муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ мэтын горитой дутагдалнууд ВЛКСМ-эй райкомой тоосоо зүбшэһэн партиин райкомой бюро дээрэ тодоруулагдаа. Комсомольско документнүүдые һэлгэхэ хүдэлмэри гуримшуулха, заагдаһан болзор соонь дүүргэхэ эрилтэ ВЛКСМ-эй райкомдо табигдаа.

ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

Һаяхан Гусиноозерск хотодо Сэлэнгын аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан болоо. КПСС-эй Сэлэнгын райкомой гэшүүд болон гэшүүндэ кандидадууд, районно партийна организациин шалгалтын комиссиин гэшүүд, партийна болон комсомолой эхин организацинуудай секретарьнар, колхоз, совхозуудай промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, һургуулинуудай, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай директорнүүд, профсоюзай органуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ суглаанда хабаадалсаба.

«Нийтын гурим эбдэлгэтэй тэмсэхэ хэрэгтэ партийна, совет, ажахын, захиргаанай органуудай, нийтын организацинуудай хабаадаха үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» асуудалые суглаан зүбшэн хэлсээ. Энэ асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь М. Ж. Шагдаров элидхэл хээ.

Галуута-Нуурай шахтын парторганизациин секретарь Г. Г. Горбатенко, 163-дахи ПМК-гай начальник А. М. Ермолаев, Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгын начальник И. В. Горбунов, 3-дахи ГПТУ-гай директор Н. А. Тиганов, «Востокэнергомонтаж» участогай парторганизациин секретарь Д. П. Соловьев, горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо, арадай дружинын городой штабай начальник И. П. ... Новоселенгинскын Соведэй гүйсэдкомой ... лэгшэ А. К... ник, ВЛКСМ-эй ... комой нэгэдэхи ... С. П. Будажапов элидхэл туха ...

Республикын ... рэгүүдэй министр ... туханов, Буряадай ... прокурор Б. Ц. ... гэгшэд партийна ... суглаанда хаба... үгэ хэлэһэн байна.

Р. БАЛ...

Улаан-Үдын гэр баридаг комбинадта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанарые һайжаруулха хүдэлмэри эмхитэй һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ ажалладаг залуу хүдэлмэришэдэй дунда энэ хэрэгтэ илангаяа ехэ анхарал хандуулагдадаг юм.

Ханын досоо талын панельнүүдэй пролетно-касетно түхеэрэлгэнүүдые шудхажа гаргадаг бригадын хүтэлбэрилэгшэ Василий Иванов ажал хэрэгээ һайнаар бэелүүлдэг байһаараа нүхэдтөө хүндэтэй болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир В. Иванов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЗАЯАНАЙ БЭРХЭ БАЙҺАН Ю...

ГАЗАА гансата хабараар амилаадхиба. Тойрожо байһан хада манлын сайан һэг гэжэ уяраад, удэ болоходо уһабхин малмэржэ, шожогонон уруудам руу урдана. Тэнгэри сэлмэг, юундэшьеб даа, хэзээ хэзээ нэйхиһээ сэнхиртэл үзэгдэнэ. Галина тойрон хараашалжа зогсод гээд, дал руугаа яралтай гэшхэлшэбэ. Тэрэ эйро зуура байгаалаар һонирхожо, бүхы сэдьхэл зүрхөөрөө хабарай амин мэдэрэн байхадаа, холын нэгэ иимэ зураглал нюдэндөө һэргээһэн байгаа.

Тиихэдэ арбан долоотойхон ябаа бэлэй. Галя басаган трактор жолоодохо дуратай һэн. Эгээл тиимэһээ хабарай ерэхые хүлсэн ядадаг байгаа һэтой. Бүри багахан ябахадаа, дайнай үедэ, прицепщигээр хүдэлхэ, сэлбон хүнгэн гэшхэдэлгэй, юушье хэхэдээ татагасангүй, габшагай бэрхээр хүдэлдэг басаган бултанай анхарал татадаг һэн. «Галя, эндэ һуулши, шамайе һургаһуу». — гэжэ нэгэтэ суг хүдэлдэг трактористь хандаба. Ехэл дуратайгаар кабина руунь һүрэжэ орошобо. Удаан зааба, харуулба. Басаган яажа педаль дарахаяа, яажа ябуулхаяа, газыень ехэ бага болгохоёо анхаралтайгаар хадуужа абаа.

Һанаһан хүсэлөө бэелүүлжэ, трактористын мэргэжэл олоо бэлэй. Арбан жэлэй туршада таһалгаряагүй трактористаар хүдэлбэ. Үндэр амжалтануудаараа нүхэдөөшье баясуулһан, өөрөөшье урмашаһан байгаа.

Тэрэ үглөөгүүр түрүүшынхеэ газар хахалһаниинь элихэн һанагдахадал гээд орхёо һэн. Газарта ороогон эхилхэ болошоод, трактораа заһабарилжа дүүргэхэсээ байхадань, тэрэ удэрэй хабарай байгаали эгээл нимэрхүү байгаа гээшэ һэн ха...

Тон-тон! Дал соо хүнэй хадааһа хадахань элихэн соностоно. Газаа хорёо соо түрэхэ болоһон хэдэн хонид хаалгаатай. «Анаатай» совхозой парткомой секретарь нүхэр Абидуевтай дал руу оробобди.

— Галина Дубшановнамнай энэ байнал даа, —гээд парторг зугаатай болоодхибо. Гартаа алха барижархёод зай забһаргүй хадааһа хадажа байһан эхэнэр хүнэй абяа абаад, толгойгоо үргэбэ.

Танил хүнөө харахадаа, миһэрээд абаа һэн.

— Танилсагты, — гэбэ парторг.

— Дарханайнгаа хүдэлмэри, Галина Дубшановна, нүхэртөө найданагүй гээшэ гүт? — гэжэ асуубаб. Тэрэ торебогүй. Хас гэһэн хоолойгоор:

— Хамаг юумэ өөрынгөө гараар хэхэ дуратайгшаб. Хаамжа соохоо хурьгадай гарайд гүйгөө һаа, нүхэроо бэшэ, өөрөө зэмэлхэ болоноб, — гэбэ.

Үгэтэй зугаатай эхэнэр гэжэ би үнэн хада дуулаһан ябааб. Тиимэһээ тэрэнэй шог зугаатайгаар дуугархадань оройдоошье гайхаагүй һэм.

— Ажалтнай хэр ябажа байнаб даа?

— Хониднай хурьгалжа эхилһэн аад, унтаха нойрноёш мартагдажа байна.

— Тиимэ ааб даа, — гэжэ парторг хажуу тэдһээ оролсобо.

— Түрүүшынхеэ түрэхэ хонин юм. Хурьгаа толохо барихаяа һанаха, юрэдөө, хашартайхан даа. Нарай үхибүүдһээ өөрэгүй харууһан хойноһоонь харгэтэй, — гээд һанаа ороһондол: — шэбхын үнэр үнэрдөөгүй юумэндэл юу эндэ байшабабибди даа. Манайда ороел, — гэбэ.

Гэртэнь ороходо, һаруул уужам, урда талын ехэнүүд гурбан сонхоор наранай элшэ элбэгээр адхарна. Булангдань телевизор, холодильник, радиоприемник таблатай. Юрэдөө, холо хээрэ байнаб гэхын аргагүй. Дуратай сагтаа радио шагнаад, телевизор хараад. сэдьхэл дүүрэн ажалаа хэдэг саг одоол болоо байна даа гэжэ һанагдаа һэн. Аягт сай дээрэ яаралгүй ажал хүдэлмэри, ажабайдал тухайнь хөөрэлдэһөөр һуутарнай, газааһаа набтаршаг бэстэй хүн оробо.

— Юун болооб, Гарма-Доржо? — гэжэ Галина Дубшановна түргэн асууба.

— Нэгэ хурьга асарбаб даа, — гээд Гарма-Доржо бидэнтэй мэндэшэлэлдэбэ.

— Ниигээд толгойгоо үргэхэ сүлөөмнай үгы болохонь даа. Байза, хаамжануудаа бушуу бэлэн болгожорхихо болоо даа, — гэжэрхёод, һамганиинь бодожо, үбгэндөө сай аягалба. Үбгэниинь яаража һууджа сайлаад, хурьгаяа оройхо холшообо мэшээгээ абаад, гаража ошоо һэн.

Галина Дубшановна Доржиева арбан зур... туршада хонишон... жэ байнхай. Га... Цыбжитовшье ур... низатор ябаһан ...

Мал ажал дэ... дутамаг байхада, Дубшановна удаан ... боложо байнгүй, ... дэлхэ дуратайгаа ... бэлэй.

Дүй дүршэл... жэлһээ жэлдэ ам... ладаг байха юм. ... жэлдэ хүгшэрһэ... һүүлшынхиинь ... жа, 100 эхэ хони... 100 хурьга абаа. ... нин бүриһөө дун... 3,2 килограмм ... шалаа. Энэ жэлдэ ... гой түрүүшын... хонидые абаа. ... жиева 100 эхэ ... толгой хурьга ... социалис уялга ... уялгаяа дүүр... дань оггошье һэ... нэгүй. Юуб гэх... лэһэн үгэдөө хэ... рэдэг.

Эрхим һайн ... түлөө Галина Д... Доржиева «Шэнэ ... дүүрилһэнэй түлө... медаляар, «Окт... волюциин» ордено... даһан, хоёр удаа ... хын выставкадэ ... жа, ВДНХ-гай ... дальда хүртэһэн ...

Хододоо урагш... тай, ажал дээшэ... лина Доржиевада ... ниинь үндэр этиг... Буряадай АССР-... но Соведэй депу... гаа бэлэй.

Ц. ХА...

Хори. Анаагай совхоз.

АЖАЛАЙ ХАЛУУН ХАҺА

Оройн хурьга абажа тэнжээдэг заншалтай болоһон Зэдын аймагай колхоз, совхозуудта хурьгад абтажа дүүрэхэ болобо. Бүхыдөө аймагта 80 гаран мянган хурьгад түлжүүлэгдэжэ байна. Тэдээн соо 715 эхир хурьгад абтаа. Урдынхидаал мэтэ Ленинэй орденто Борьёогой совхозой отарануудта эхир хурьгад олон гарана. «Коммунизм» колхоздо хурьгалһан 4920 хонидой 180 толгойнь хошоод хурьга асараа. «Октябрьский» совхоз 5238 хурьга абанхай. Тэдэнэйнь 169 толгой эхир хурьгад болоно.

Борьёогой совхозой байдал дээрэһээ харахада, хурьгадые саг болзортонь эхэһээнь һалгаажа, зунай һаранuудта эхэ хонидые отарануудай дэргэдэ тусгаар таригдаһан тариман ногоон дээрэ һара, һара хахад соо бэлшээн таргалуулаад, үрэжүүлхэдэнь жэл бүри хэдэн зуугаад, мянгаад эхир хурьгад абтана ха юм. Энээниие ахалагша хонишод Д. Свистуновой, Г. Рабдаевай, Б-Н. Гомбожаповай, Т. Чупышевагай отарануудта харанабди.

Д. АЮШЕЕВ.

СОВЕТ-ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

УССУРИЙСК. Хотын залуу лекторэй һургуулида һураһан 300 хүн предприятинуудай цехүүдтэ, дээдэ һургуулинуудай аудиторинуудта, хүдэлмэришэдэй ба студентнэрэй хамтын байранuудта ошобо.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые Уссурийскын бүхы залуушуулда ойлгуулха гээшэ эдэнэй зорилго болоно. «КПСС-эй XXV съезд түсэбтэ арбадахи табан жэлэй даабарине дүүргэлгэдэ залуушуулай үүргэ тухай», «КПСС-эй XXV съезд ороной нийтэ-политическэ байдалда комсомолой дүүргэдэг үүргэ тухай» гэһэн темэнүүдээр үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг залуушуулай, студентнэрэй, һурагшадай дунда ехэ хүдэлмэри үнгэргэгдэнэ.

ВЛАДИВОСТОК. Приморьин ажахынуудаар хабарай тарилгын хэгдэхэ газар хахалжа эхилбэ. Механизаторнуудай бригаданууд намар хахалагдаһан газарые борнойлно. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй ургаса тарихын тула хахад миллион шахуу гектар газар бэлдэгдээ.

МИНСК. Белоруссиин ажахынуудта үрэһэнэй хартаабха илгажа эхилбэ. Тиигээд үрэһэнэй хартаабхын эшыень ургуулха гээшэ ургасын гараасые 10—14 үдэрөөр түргэдхэдэг юм. Белоруссиин ажалшад энэ жэлдэ гектар бүхэнһөө 165 центнер хартаабха хуряахые шиидээ. Хахад миллион гектар талмайтай хартаабхын полидо һуулгагдаха эрхим шанартай үрэһэн бэлдэгдэбэ.

ЛЕНИНАБАД. Таджикистанай хойто хубидахи Аштска талада эмхидхэн байгуулагдаһан шэнэ газар дээрэ хлопок тарижа ургуулха совхоздо гидро-барилгашад 1500 гектар уһалуурнии газар дамжуулан үгэбэ. Энэ ажахын механизаторнууд хабарай тарилгын хүдэлмэре эхилбэ. Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ Аштска тала хлопок-сырец тарижа ургуулха хүдөө ажахын ехэ район болохо байна. Шэнэ газар элдүүриидэг «Таджиккирсовхозстрой» гэжэ нэгэдэлэй коллектив 13 мянган гектар газарые уһалха уһалууриин түхеэрэлгэ эндэ бариха юм.

ВИЛЬНЮС. Багшанарай институдай байшангай шэнэ бүлэг барилга Нерис мүрэнэй баруун бэедэ баригдажа захалба. Хотын соелой түб эндэ байрладаг. Аэровокзал Литвада эгээл ехэ универмаг, хүн зоной ажаһуудал хангалгын салонуудай, ательегэй бүлэг барилга эндэ бодхоогдонхой. Үндэр ехэ хоёрдохи гостиница баригдажа байна.

ВЫКСА. (Горьковско область). Эндэхи металлургическа заводто жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 1000 тонно булад хайлуулагдаба. Пеэшэнүүдые түүхэй эдээр дүүргэлгын болзорые хороохоной, хайлуулгын шогнүүр ехэдхэһэнэй ашаар амжалта туйлагдаа. Поволжидохи эгээл үнинэй предприятиин хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөндэ ехэ амжалтануудые туйлана. Жэлэй дүүрэтэр эдэнэр даабариһаа гадуур 3 мянган тонно металл хайлуулха юм.

КИШИНЕВ. Молдавиин комсомолой ЦК-гай агитбригада Байгал Амарай түмэр замай барилгашадта ошобо. Республика доторөө үргэнөөр алдаршаһан «Чокырлия», «Ритм» гэжэ уран һайханай бүлгэмэй коллективүүд, залуу композиторнууд, лекторнууд агитбригадын бүридэлдэ ороно. Агитбригада 25 үдэр соо БАМ-ай барилгашадай урда концерт-наада табиха, лекцинүүдые уншаха, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ юм. Алонка гэжэ станци, эндэхи тосхон барижа байһан Молдавиин барилгашадта эдэнэр түрүүлэн ошохо.

САРАТОВ. Подшипнигай заводой үйлэдбэрние түсэблэлгэ, тоо бүридхэлыень абалга, хиналта электронно-тоолон тодорхойлолгын оньһон техникын туһаламжаар хэгдэхэ байна. Автомат оньһон түхеэрэлгээр үйлэдбэрние жолоодон хүтэлбэрилхэ арга эндэ нэбтэрүүлэгдэбэ. Заводой бүтээн гаргаһан эдлэл хэрэгсэлнүүдэй гурбанай нэгэ хубинь гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй.

КУНДА. (Эстониин ССР). Эстониин геологууд фосфоридай руданuудай ашагта малтамалнуудай хэбтэшэ шэнжэлжэ дүүргэбэ. Газарай гүн дундахи энэ баялигай үндэһэ һуури дээрэ химическэ комбинат баригдаха. Тэрэ фосфоридай үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилхэ талаар ороной эгээл ехэ предприятинуудай нэгэниинь болохо юм.

НАЛЬЧИК. Кабардино-Балкарай талата нютагай ажахынууд эбёос, горох тарижа эхилбэ.

Таряашад хабарай тарилгын хүдэлмэридэ һайнаар бэлдээ. Урда урдын жэлнүүдэйхидэ эрходоо, байгша ондо таряалангай талмайн гектар бүхэндэ һураггүй ехэ үтэгжүүлгэ гаргагдаһан байна. Эрхим шанартай үрэһэн бэлдэгдээ.

БРАТСК. Зоный гидрометеорологическа обсерваториин экспедициин отрядууд хүбшэ тайга соохи Игирмэ, Коченгэ, Ионек гэжэ гол мүрэнүүдэй эхин худар вертолёдуудаар ошобо. Холын эдэ нютагуудта гидрометеорологууд Усть-Илимскэ сээрэмэй бассейндэхи сэбдэг хүйтэн газарай уһанай нөөсэ баялигуудаар хэр элбэг байһые шэнжэлхэ юм. Эдэнэй тодорхойлһон баримтанууд Братска, Усть-Илимэй ГЭС-үүдэй хүдэлмэриин тааламжатай һайнаар хүдэлхэ арга тодорхойлхо байна.

(ТАСС).

ГОЛ АЛДУУГАА МЭДЭРХЭДЭЭ...

Республикымнай ниислэл — Улаан-Үдэ хотын ажалшадые элдэб зүйлэй эдеэ хоолоор хангаха шэглэлтэй «Пригородный» совхоз нёдондо 250 гектарта хартаабха тарижа, гектарай дунда зэргээр оройдоол 40 центнер ургаса хуряаһан юм. Тиихэдэ тус ажахын Сотниковой И. Мальчин, М. Чеботок, А. Макеев гэгшэдэй даадаг гурбан звеногой хартаабхашад даажа абаһан 180 гектарай га бүриһөө бүришье бага — 17 центнер ургаса суглуулаа гэхэ гү, али таригдаһан үрэһэеэшье тэхэрюулжэ абаагүй.

Иигэжэ нёдондо хартаабха тон багаар хуряалан дурсагдагша ажахы түсэб, уялгаяа дүүргэхэпээ байха нилээд гарза гайда ороһон байна. Тусхайлан хэлэбэл, бүхыдөө 13 мянган центнер ургаса хуряаха даабаряа хахадлаашьегүй үлэшөө. Энэ юунһээ болоо хаб гэбэл, нэгэдэхеэр, совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд хартаабхын ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулдаггүй байһаниинь элирнэ.

Дурсагдагша ажахы хартаабха тарихада зохисотой, уһалагдадаг 144 гектар газартай юм. Энэнь гол түлэб Сэлэнгэ мүрэнэй эрье зубшан нэмжыдэг. Совхозой харьяата Сотниково, Ошурково һууриндашье овощ, хартаабха тарижа, баян ургаса суглуулдаг дүршэлтэй механизаторнуудшье олон юм. Теэд эдэ хүнүүдэйнгээ хүсэ шадабарие һайнаар элсүүлжэ, хартаабха ехээр хуряажа абахын түлөө оролдолго гаргаагүй гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Нёдондо ажахы дотор хартаабхашадай дүрбэн звено эмхидхэгдэжэ, Ошурковай полиие А. Батышев хүбүүнтэйгээ даажа абаа һэн. Харин Сотниковой 180 гектарта нэмжыһэн хартаабхын плантациие дээрэ дурсагдаһан гурбан механизатор хубаажа абаад элдүүрилжэ тарилга хэһэн байна.

Намартаа хартаабхаяа суглуулжа абаад. звенонуудай хэһэн ажалай дүн согсолходо, Ошурковтахи А. Батышевай звеногой уһалагдадаг 30 гектар поли дээрэһээ гектарай 140 центнер, харин добо газарай гектар бүриһөө 70,5 центнер ургаса хуряахадань, Сотниковой гурбан хартаабхашад гектарай оройдоол 17 центнер хартаабха суглуулһан юм.

— Даалгагдаһан газараа һайнаар элдүүрижэ, тарилгаяа богони болзорто үнгэргэхэ, ургасаяа саһа сагтань харууһалха хүсэгүй бага звенонуудые эмхидхэһэндээ нилээд алдуу гаргаабди, — гээд, совхозой ахамад агроном Николай Иванович Суздалев гол дутагдалаа мэдэрхэ зуураа, — Батышевай даадаг звеногой дүн энэ алдууемнай тобойсо элирүүлээ, — гэжэ нэмэбэ.

Үнэн дээрэ Ошурковай хартаабхашан А. Батышевай хабартаа тарилга хэжэ байхадань, хүбүүниинь хойноһоонь дахасалдан тэрэл полиёо борнойлжо, аалл үндэһэшэжэ, ургажа байһан бог буртаг үбһыень усадхаһан байна. Тиихэдэ Сотниковой гурбан хартаабхашад тарилгадаа дашууршоод энэ гол хүдэлмэреэ ябуулаагүй үлэшөө. Энээнһээ болоод бүхы тарилгань бог буртаг үбһэндэ дарагдажа, һүүлэй һүүлдэ урдаа ортохоёо болигдоо ха юм.

Хоёрдохёор, хэрбээ жэл бүри тогтууритай баян ургаса хуряаха гэбэл, түрүү ажахынууд хартаабхаяа заабол уһалагдадаг ойин үрэжэлтэй газарта таридаг гээшэ. Теэд энэ совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд энээниие огто баримталнагүй, Ключи гэжэ газартахи хадын майлаар 70 гектарта тариһаниинь хабартаа, зундаа гандажа, сайһаар хаташоо гэхэ гү, али гектарай 8 центнер ургаса абтаа һэн.

— Энэ 70 гектар поли дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ нилээд оруулагдажа, наг шэбхэшье ехээр гаргагдаа һэн. Богонёор хэлэхэдэ, гектарай 8 центнерэй хүртэхөөр минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. Тиихэдэ бүхыдөө 2400 тонно наг шэбхэ зөөгдэжэ тараагдаа юм һэн. Ямаршье туһа болоогүй гээшэ ааб даа. — гээд, эндэхи хартаабхашад шаналангяар хөөрэнэ.

Хэнэйшье мэдэхээр, илангаяа ган гасуур жэлдэ уһалагдадаггүй добо газарта хэдышье үтэгжүүлгэ оруулхада юрэдөө туһа болодоггүй гээшэ. Юуб гэхэдэ, минеральна үтэгжүүлгын, наг шэбхын хүрьһэндэ хэрэгтэй эгээл һайн шанаргай микрободосуудынь наранда шаруулжа, һалхинда үлеэлгэжэ, ямаршье үрэ үгэдэггүй. Тиимэһээ минеральна үтэгжүүлгэ заабол уһалагдадаг полидо оруулхада нилээд аша үрэтэй. Теэд энээниие мэдэхэгүй байһандаа, совхозой хартаабхашад майла байнал гэжэ үтэгжүүлээд мүртэй ургаса абаагүй, гансал гарза гайда ороо.

Гурбадахяар, Сотниковой хартаабхашадай ажал һайнаар эмхидхэгдээгүй, тарилга, хуряалгань ... байна. Теэд мүнөө ... Сотниковой бэшэ ... зойнгоо бүхы ... дай ажалые ... энэ жэлһээ тогту... ургаса хуряадаг ... ла эдэ үдэрнүүд... ша ажахыда ... нүүд абтажа ... хайлан хэлэбэл, ... хартаабхашадай ... шэ, харин хоёр ... һон звено эмхидх... тэй машина, те... сэд хангагдахань ... лэнгэ мүрэнэй ... нэмжыдэг ... тарилгые бү... таһалгарлагүй у... хо байна. Иигэ... рээ томодхогдо... гэшүүд бүхы ... болзорто, ... заабарниин ёһор... нартайгаар бү... болохо юм. Тии... хаяа уһалагда... майлаар тар... арсажа, гол ... лагдадаг поли... зорилготой.

Арбадахи ... эхинһээ ха... баян ургаса ... үнгэрһэн нама... жа поли дээр... 4,5 центнер... калийна, фосф... жүүлгэ оруулаа... таһалгаряагүй ... һан байна. ... тарилгада хэ... центнер үрэһэ... ха үбэлдөө ... һайнаар хада...

Богонёор ... совхозой харгаа... раа һайнаар ... тарилгаяа эрхи... гаар үнгэргөөд, ... сагтань харуу... бал, заабол тог... ургаса хүртэжэ ... гэжэ найдалтай.

И. ...

Улаан-Үдын ...

КПСС-эй XXV съездын материалнууд тухай хөөрэлдөөн

СОВЕТ ОБЩЕСТВЫН ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ БА ЭМХИДХЭХЫ ХҮСЭН

...гүрэн түрын хүг... шата — юһэдэхи ... жэл түгэсөө. Эхэ оро... совет араднай Коммунис партиингаа хүтэлбэреэр ...ализм тээшэ үшөө нэгэ ...алам хэбэ. КПСС-эй ... Генеральна секретарь Л. И. Брежнев партиин ... съезд дээрэ иигэжэ хэлэбэ: «Юһэдэхи табан жэлэй ... дүнгүүдые хараада ... болоо һаа, гол шухала ...имэ байна. Совет ара... габьяата ажал... хүтэлбэрилхы, эм... ажал ябуулга эко... тогтууритай ургал... Табан жэлэй со... экономическа гол ...онууд шиидхэгдээ».

...партиин ЦК-гай апрелиин ... оной) Пленумэй ...эй XXV съездые зар... шиидхэбэри рес... ажалшадай ...ажалай ба политиче... үүсхэл бадаргаа. Олон тоото промышленностиин предприятинуудта шэнэ ...нууд мүндэлжэ, дэ... социалис ...нууд абтагдаа бэлэй. ...республикымнай про... предприятинууд ...үйлэдбэрилхэ юһэ... табан жэлэй түгэсхэхы ...түсэб — болзорһоонь ...декабриин 26-да бэе... һэн. Үйлэдбэриин ...1974 онтой жэшэ... 5,9 процентээр ургаа. ...ажалай бүтээсэ ...ашаар про... продукциин ур... 75 процент хангагда...

...гүрэндэ хүгжэлгэ ... социалис общество ...гданхай. Үдэр ерэхэ ...коммунис байгуулалта... түрын хүгжэлтэдэ ...үзүүлдэг нүлөө ур... гүнзэгырнэ. Тиимэ... И. Брежневэй хэһэн ...ЦК-гай тоосоого ...соо иимэ үгэнүүдые ...бди: «Советскэ Союз... Коммунис парти Лени... хараа шугамаар ...ябаа гэжэ үнгэрэгшэ ...этигэмэ тодоор ...харуулаа. Манай ...болбол хүдэлмэришэн ..., бүхы ажалшадай, арадай политическэ ...шан байһан үүр... түрэтэйгөөр ... Партимнай на... ...уридшалан мэдэ... ...бодото зүб ...

үүсхэлэй хүгжэлтэдэ хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй түрүү манлай — Коммунис парти гол үүргэ дүүргэнэ.

Совет хүдэлмэришэн анги индустриин хүгжэхэ бүри тоогойнгоо талаар ургана. 1975 оной эхиндэ хүдэлмэришэдэй тоо 70 гаран миллион болоод байгаа. Энэнь орон дотор ажаллажа байһан зоной 60 гаран процентнь болоно.

Хүдэлмэришэн анги социалис обществодо гол һуури эзэлнэ. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэд социалис үйлэдбэридэ түрүү, гол һууридa бшуу. Тиимэһээ хүдэлмэришэн анги социалис ниитэ харилсаанда гол һуурида болоно. Эдэ бүгэдэ энэ ангиие ганса үйлэдбэриин бэшэ, мүн обществын политическэ ехэ хүсэн болгоно.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй партиин XXV съезд дээрэ хэһэн элидхэл соо иигэжэ уншанабди: «Хүгжэлтэ түгэс социализмын эрхэ байдалда, Коммунис партимнай бүхы арадай парти болоод байхадаа, ангиингаа шэнжэ шанарые огто гээнэгүй. КПСС болбол шэнжэ шанараараа хүдэлмэришэн ангиин парти байһан, байнашье. Мүнөө партида орогшодой 58 процентнь хүдэлмэришэд гэжэ бидэнэр гүнзэгы ханагги байнабди. Энэ хадаа хуули ёһон мүн, энэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин эзэлдэг хүтэлбэрилхы үүргые харуулна гээшэ».

Гэхэтэй хамта, хүдэлмэришэн анги шанарайнгаашье талаар ургана. Бэлэдхэлтэй ба мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй тоо улам ехэ болоно.

Промышленностиин предприятинуудые нэгэ газарта суглуулжа томодхохо ба хүдөө ажахые оньһожоруулга хүдэлмэришэн ангиин үүргын дээшэлхэ хэрэгтэ горитойгоор нүлөөлнэ.

Хүдэлмэришэн ангиин шанарай тоогой галаар ургалта, мүн тэрэнэй совет обществодо дүүргэдэг үүргын дээшэлэлгэ хадаа КПСС-эй коммунис байгуулалтада хүтэлбэрилгын үүргын ургаха ёһотойе харуулна.

Түгэс хүгжэнхэй социалис общество политическэ байгуулалтынгаа талаар бүгэдэ арадай түрэ гүрэн болонхой. КПСС-эй XXV съезд дээрэ Л. И. Брежнев [illegible] тухай хэлэхэдээ, бидэ [illegible] демократиие улам хүгжөөхэ тухай хэлэнэбди. Тиин арад зониие [illegible] гүрэн түрын хэрэг ажал ябуулгада [illegible] хабаадуулха хэрэг гэжэ хараалагдана. 1975 оной июниин 15-да үнгэргэгдэһэн нютагай Соведүүд болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгалтада һунгагдаһан депутадуудай 60,1 процентнь хүдэлмэришэд ба таряашад; 41,7 процентнь эхэнэрнүүд; 41,4 процентнь КПСС-эй гэшүүд ба гэшүүндэ кандидат; гуша наһа хүрөөгүйшүүл 25,3 процентнь болоно.

Коммунис байгуулалтын гол шухала зорилгонуудай нэгэн хадаа совет хүниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ болоно. Мүнөө үедэ [illegible] социализм капитализм хоёрой хоорондо үзэл суртал талаар тэмсэлдөө улам хурсадажа байхада марксизм-ленинизмын үзэл суртал [illegible] хүмүүжүүлхэ ажалдаа [illegible] болоно.

Общество ба коллективүүдэй хүгжэлтын тулада социальна хубилалтын [illegible] заатагүй бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Энээн тушаа

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Ажалай социально-экономическа, үйлэдбэриин эрхэ байдалые һайжаруулха, тэрэнэй зохёохы шэнжэ шанарые шангадхаха, гар ажалые, мэргэжэл багатай, хүшэр хүндэ бар ажалые бүхы хэмжээгээр хорооxo». Энэ талаар, жэшээнь, Улаан-Үдымнай «Теплоприбор» заводто зарим тэды үрэ дүн туйлагданхай гэжэ хэлэхэ байнабди. Заводто өөрын үйлэдбэриин техническэ баазатай оньһожоруулгын ба автоматизациин тусхай бюро эмхидхэгдэнхэй. Эндэ һүүлэй үедэ заводой транспортна албанай ашаа буулгагшадай тоо 3 дахинаар бага болгогдоо. Мүн үйлэдбэриин хэмжээн энэл саг соо хоёр дахинаар ургаа.

Тэрэшэлэн ажалшадай һуудал байдал, эрдэм болбосорол, хүн зоной элүүр энхые хамгаалха хэрэг мүн лэ арбадахи табан жэлэй туршада һайжаруулагдаха юм.

Партийна организацинуud коллективүүдэй социальна хүгжэлтые хүтэлбэрилхэдээ, хүгжэлтыень ажалшадай үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлгэтэй нягта холбоно. Нэн түрүүн энэ хүмүүжүүлгэ политическэ, экономическа гэгээрэлэй һуралсалаар бэелүүлэгдэнэ, бэелүүлэгдэхэшье байна. Энэ талаар зарим тэды дүй дүршэл Улаан-Үдэдэмнай бии. Байгша ондо политическэ һуралсалай олон шатын һургуулинуудта 30 мянга гаран шагнагшад тоологдоно. Энэнь нёдондонойхидо орходоо, 7 мянгаар ехэ болоно.

Жэл ерэхэ бүри арадай ажахыда дүй дүршэлтэй, мэргэжэл, бэлэдхэл һайтай хүдэлмэришэд хэрэгтэй болохо байна. Тиимэһээ мүнөө үедэ экономическа һуралсалай урда шэнэ зорилгонууд табигданхай. «Ажалшадай экономическа эрдэм мэдэсэ һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолэй гараһаһаа хойшо партийна организацинууд горитой хүдэлмэри хээд байна. Жэшээнь, Улаан-Үдын предприяти, эмхи зургаануудта экономикын шэглэлтэй кружок, һургуули, мүн үргэн ниитэ һуралсалда хабаадагшадай тоо олошорно.

Мүнөө үедэ дэлхэй дээрэ революционно үйлэ хэрэгүүдэй үдэр ерэхэ бүри хүгжэжэ байхада, КПСС-эй интернационализмын [illegible] партиин хүтэлбэрилхы үүргэ улам ехэ болоно.

Манай Коммунис парти һайн һайхан байдалай, арад зоной амар жаргалай түлөө империализмын харшэ хүсэнүүдэй урдаһаа шэлүүһөөр тэмсэжэ ябана.

КПСС — бүгэдэ совет арадай парти мүн. Юуб гэхэдэ, манай парти ажалшадай энэл нангинаар hанаха, хатуу шанга тэмсэлдэ шалгарһан арад олоной парти болоно. Совет арадай түлөөлэгшэд партиин XXIV съездэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэдээ түрэл партиингаа хэрэг болодлонуудые дэмжэдэг, гэжэ КПСС-эй XXV съездэй дүнгүүд тодоор харуулна.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ Л. И. Брежнев партии тухай иигэжэ хэлээ: «Арад зоной түрүү хүсэн болоод, партиин [illegible] харюусалгатай [illegible] дэлхэйн энхэ тайбаниие ба хүн түрэлтэнэй түлөө ябуулжа, эмхидхэжэ ябаа. Энэ хадаа партиин хүсые арбадхажа байһан бэхи [illegible]. Парти арад хоёрой — партиин коммунизм тээшэ хүтэлбэрилхэ хүсэн мүн».

Е. КРЯЖЕВ,
Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай багша.

БАРИЛГАШАДЫЕ УРМАШУУЛАН БАЯСУУЛХЫН ТУЛА...

Хоридохи зуун жэлэй агуу барилга — Байгал-Амарай түмэр зам тухай гансашье манай орон дотор бэшэ, хилын саагуур нилээд ехээр бэшэнэ. Үнэхөөрөөшье, Байгал-Амарай түмэр зам тухай бэшээгүй нэгэшье газетэ, журнал манай орон дотор үгы ёһотой.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев элидхэл хэхэдээ, иигэжэ тэмдэглээ һэн: «Байгал-Амарай түмэр замай барилга ехэ удха шанартай. Хэдэн зуун жэлдэ нойрсожо хэбтэһэн дүлии бүтүү тайга газарнуудые түрүүшын барилгашад бүри һаяхан һэргээһэн шэнгеэр һанагдана. Мүнөө эндэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана».

Энэ һайн ажалые улам эршэтэйгээр, һайнаар ябуулхын тула барилгашадые шэнэ амжалта, илалтануудта заатагүй зоригжуулха уялгатай байһан уран зохёолшод, зураашад, композиторнууд, юрэнхыдөө искусство, литературын хүдэлмэрилэгшэд нэн түрүүн мэдэржэ, партиин XXV съездын табиһан түүхэтэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ болонобди.

Байгал-Амарай түмэр зам, хэнэйшье мэдэһээр, манай республикын газар дайда дээгүүр гараха юм. Энэ зайнь 624 километр юм. Эндэ, манай республикын газар дээрэ хэдэн тоннельнэ отряд, барилгын нүүдэл колоннонууд, трест болон конторонууд — бүхыдөө БАМ-ые барижа байһан эмхи болон предприятинууд нилээд олон байна бшуу. Тиимэһээ республикымнай соёл культурын, искусствын, литературын хүдэлмэрилэгшэдэй урда БАМ-ай барилгын эхилхэһээ хойшо ехэ зорилгонууд табигдаа. БАМ-ай барилгын эхилhэнhээ хойшо барилгашадые соёлой талаар хангаха хүдэлмэри гуримтайгаар ябуулагдана.

Мүнөө үедэ Хойто-Байгалай, Баунтын, Хурамхаанай аймагуудта соёлой 89 гуламта хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэй тоодо 10 клуб болон соёлой ордонууд, олон хүнэй ябадаг 9 библиотекэ, 2 автоклуб, 2 агиткультбригада БАМ-ай барилгашадые хангажа байна. Тиихэдэ нүүдэл 44 библиотекэ байгуулагданхай. Хойто-Байгалайшье, Баунтыншье, Хурамхаанайшье аймагуудай газар дээрэ байһан барилгашадай олонхинь эдэ нүүдэл библиотекэнүүдһээ номуудые абажа уншана. Барилгын ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байгаа Хойто-Байгалай аймагай соёлой гуламтанууд муу бэшээр хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Нижне-Ангарск, Северо-Байкальск, Даван тосхонуудта ажаллажа байгаа барилгашадые хангахын тулада Нижне-Ангарскын аймагай библиотекэдэ нүүдэл 29 библиотекэ байгуулагданхай. Тэдэндэ тус бүридэнь 50—70 ном бии. Һара бүхэндэ эдэ номууд һэлгэгдэжэ байдаг. Тиихэдэ Кумориин, Уоянай хүдөөгэй библиотекэнүүд барилгашадые хангаха талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Барилгашадай ажал хүдэлмэридэ, ажабайдалда зорюулагдаһан фотомонтажнууд, альбомууд, номой выставкэнүүд саг үргэлжэ хэгдэжэ байдаг. Мүн уншагшадай конференцинүүд, аман үгын журналнууд, тематическэ үдэшэнүүд, элдэб лекцинүүд үнгэргэгдэдэг.

Артистнуудай болон уран һайханай бүлгэмүүдэй концертнүүд барилгашадые хангалгада горитой һуури эзэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ Нижне-Ангарскын аймагай соёлой ордон автоклубтай хамта барилгын талмайнууд дээрэ 56 концерт харуулаа. Эдэ концертнүүдэй олонхинь Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байгаа. Тиихэдэ соёлой ордон дотор 53 лекци болон элидхэлнүүд уншагдаа, уран һайханай бүлгэмүүдэй 104 концерт болон зүжэгүүд харуулагдаад, тематическа 120 үдэшэ, аман журналнууд үнгэргэгдөө.

Улаан-Үдэ хотымнай театрнууд БАМ-ай барилгашадые соёлой талаар хангалгада өөһэдынгөө ехэ хубитые оруулжа байнхай. Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрай концертнүүд олоной һайшаал магтаалда хүртөө. Театрай артистнар барилгашадай урда 12 концерт харуулһан байха юм. «Байгал» гэжэ дуу, хатарай ансамблиинхид барилгашадта дахин айлшаар ошожо, концерт наадаяа табиһан юм.

Тусхай түсэбэй ёһоор саг үргэлжэ БАМ-ай барилгашадта Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай, Хангаловай нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлгын музейнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд нүүдэл выставкэнүүдые эмхидхэн ошожо байдаг. Тиихэдэ уран зохёолшод, зураашад барилгашадтай уулзалгануудые үнгэргэжэ, искусство литературын хүгжэлтын шухала асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые хэжэ байдаг.

Мүн уран зохёолшод, зураашад, композиторнууд барилгашадта нэгэл удаа ошоод ерэдэг бэшэ, ерээдүйнгөө зохёолой баатарнуудай дунда ажаһуудаг юм. Тэдэниие урмашуулхын тулада культурын министерство шэнэ зохёол бүтээхэ тухай хэлсээнүүдые баталдаг.

БАМ-ай барилга шадар оршодог соёлой эмхи зургаануудые олошоруулха талаар хэмжээнүүд абтанхай. Аймаг бүхэндэ агиткультбригада, автоклубууд эмхидхэгдэнхэй. Хүдөөгэй клубууд соёлой байшан болгогдоо. Тосхон бүхэндэ библиотекэнүүд нээгдээ. Северо-Байкальскда үхибүүдэй хүгжэмэй һургуули нээгдэнхэй. Гурбан аймагта автоклубай шэнэ машинанууд, клубуудай, библиотекэнүүдэй хэрэгсэлнүүд үгтэнхэй. 1975 ондо БАМ-айхидые хангажа байгаа библиотекэнүүдтэ 12 мянган ном эльгээгдээ.

Соёлой гуламтануудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада 1974—1975 онуудта дээдэ ба дунда эрдэмтэй 44 мэргэжэлтэд эльгээгдээ һэн.

Барилгашадые соёлой талаар хангалгада зарим дутагдалнууд бии байһаар. Клубууд болон библиотекэнүүдэй материальна бааза муу гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эндэхи байшангуудай олонхинь хуушан, бага байна. Клубууд дотор дунда зэргээр 110 хүнэй һууритай байха юм. Кружогуудай хүдэлмэри ябуулха тусхай таһалганууд үгы. Тиихэдэ соёлой хүдэлмэрилэгшэд гэр байраар муугаар хангагдадаг дээрэһээ нишэ тиишээ ошоно.

Түбэй хотонуудай мэдээжэ артистнар БАМ-ай барилгын участогуудта үсөөн ерэнэ. Барилгашадые хангаха түсэбөө «Росконцерт» муугаар дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, 1975 ондо «Росконцертын» зүгһөө зарим коллективүүд ерээгүй. Мүн түсэбэй ёһоор харзалагдаһан саг соогоо тэдэнэр ерэһэгүй.

Мүнөө үе сагай агуу барилга БАМ-ай барилгашадые соёлой талаар гүйсэд һайнаар хангаха, тэдэниие ажалай шэнэ илалтануудта зоригжуулха хэрэг хадаа манай соёлшодой үндэр уялга мүн. Энэ хэрэгые саашадань улам һайжаруулха, үргэн дэлисэтэйгээр ябуулхын тулада элдэб хэмжээн абтанхай. Культурын ба искусствын эмхи зургаанууднай хүтэлбэрилэгшэд, Хойто Байгалай, Баунтын, Хурамхаанай аймгүйсэдкомуудай соёлой таһагууд барилгашадые хангаха талаар тодорхой түсэб табинхай. Соёлой гуламтануудай дунда социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй. БАМ шадарай соёлой эмхи зургаануудай материальна баазые һайжаруулха талаар хүдэлмэри хэгдэжэ байдаг. Эдэ аймагуудта уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэриие һайжаруулгада ехэ анхарал хандуулагдана.

Республикымнай театрнуудай, филармониин артистнар урда жэлэйхидэ орходоо олон дахин барилгашадта ошожо, шэнэ концерт, шэнэ зүжэгүүдые харуулхаар түсэблэгдэнхэй. Манай уран зохёолшодой, зураашадай, композиторнуудай урда ехэ зорилгонууд табигданхай. Тэдэнэр барилгашадтай хэдэн олон уулзалгануудые, хөөрэлдөөнүүдые хэхэ юм. Энэ жэлдэ БАМ-ай барилгашад тухай уран зурагууд, хүгжэмтэ зохёолнууд бүтээгдэхээр хараалагдана.

Ж. ЦЫРЕННИМАЕВ,
республикын культурын министрэй орлогшо.

АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

КЕМЕРОВСКЭ ОБЛАСТЬ. Кузнецкэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай гаргадаг шаажан түрхиһэн амһарта Сибиириин, Казахстанай, Алас-Дурна зүгэй хүн зондо үргэнөөр һайшаагдадаг юм. Аяга, амһартын цех 35 зүйлэй продукци гаргажа, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ эльгээдэг байна.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ энэ комбинадта 90 миллион шахуу гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 300 мянга гаран зүйлэй эдлэл хэрэгсэл бүтээн гаргагдадаг юм.

Шэнэ табан жэлдэ тус предприятида аяга, амһарта улам ехээр бүтээн гаргахаар хараалагдана.

Мүнөө цехэй коллектив бүтээн гаргагдадаг хэдэн зүйлнүүдтэ гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэхын түлөө цехэй коллектив мүрысэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус предприятиин бүтээжэ гаргаһан амһартанууд харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

ГОЛ МҮРЭНЭЙ ТРАНСПОРТЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Гол мүрэнэй транспортые хүгжөөхэ талаар түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Шикуло Алексей Сергеевичые — «Беркут» теплоходой капитан-механигай туһалагша.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 5.

«СИБИРИИН УГАЛЗАНУУД»

Дуу хатарай «Сибириин угалзанууд» гэжэ ансамбль профессионально-техническэ һуралсалай талаар РСФСР-эй Гүрэнэй комитедэй шиидхэбэреэр 1964 ондо байгуулагдаа бэлэй. Ерээдүйн барилгашад, токарьнууд, слесарьнууд, фрезеровщигууд, тогоошод, оёдолшод ансамблиин гэшүүд болоо һэн. Профтехучилищи бүхэнэй түлөөлэгшэд эндэ бии һэн.

Ансамблиин хүдэлмэри эхинһээ һайнаар ябаагүй. 1967 ондо Надежда ба Прокопий Родионовуудай хүтэлбэрилжэ эхилхэдэ, ансамбль хоёрдохёо түрөө гэхэдэ, ехэшье алдуу болохогүй хаш. Шадабаритай хүтэлбэрилэгшэд, дүршэлтэй хүгжэмшэд Родионовтон хүдэлмэреэ аша үрэ ехэтэйгээр, һонирхолтойгоор эмхидхэжэ, эдиршүүлэй дура сэдьхэл буляагаа бэлэй. Надежда Федоровна, Прокопий Прокопьевич гэгшэд үхибүүдэй уран һайханай эрмэлзэлые зүбөөр дэмжэн, ёһотой коллектив байгуулаа. Нэгэниинь хүгжэмэй училищи нүгөөдэнь соёл-гэгээрэлэй училищи дүүргэһэн эдэ хоёр хүгжэм дуунда, уран хатарта өөһэдөө дуратай байхаһаа гадна, хэдэн олон залуушуулай сэдьхэлдэ иимэ дуранай үрэһэ тарижа шадаа.

Мүнөө үедэ энэ ансамблиин хатарай бүлэгтэ, 30 хүн, хоорто 60 хүн тоологдоно. Арадай инструментнүүдэй оркестртэ 16 хүн наадана. «Мүнөө үедэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Удангүй түрүүшын концертнүүд эхилхэнь,» — гээд «Буряадай залуушуул» газетэ 1968 ондо бэшээ бэлэй. Хэдэн үдэр үнгэрһэн хойно энэл газетэ ансамблиин түрүүшын концертын амжалта тухай бэшээ һэн. Тиихэдэ тэдэнэр оперо ба баледэй театрай сценэ дээрэ «Ночь перед рождеством» гэһэн хореографическа сюитэ харуулаа бэлэй. Түрүүшынгээ амжалтаар тэдэнэр баясаа һэн. Ансамбль тухай суу бүхы училищинуудаар тараба. Хэдэн олон залуушуул хоорто, хатарай бүлэгтэ орохо дуратайгаа мэдүүлбэ. Хотын конкурсдо амжалтатайгаар хабаадалсаһанайнгаа һүүлээр ансамбль республикынгаа хүдөө нютагуудаар аяншалба.

1969 оной август. Красноярск. Эндэ Сибириин ба Алас-Дурна зүгэй профтехучилищинуудай уран һайханай эрхим коллективүүд суглараа. Зональна харалгада ерэһэн «Сибириин угалзануудай» 80 хүбүүд, басагад хонгёо һайхан дуугаараа, сог залита хатараараа красноярскынхидые баясуулаа бэлэй. Буряад арадай наадануудай уянгаар найруулагдаһан хореографическа үзэгдэлнүүд олоной анхарал илангаяа ехээр татаа һэн.

Красноярск хотоһоо тэдэнэр урма баяртайнууд, ехэ фестивальда үндэр амжалта туйлаад ерээ һэн. Энэ илалта тэдэниие улам зоригжуулба.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо ансамбль олон тоото концертнүүдые харуулаа, дайнай, ажалай ветерануудтай уулзаа. Республикынгаа мэдээжэ хүнүүдтэй уулзалгануудые үнгэргөө. Хүдөө нютагуудаар хэдэн дахин ябаа.

Красноярскын илалтын баярай үшөө тараадүй байхадань, үшөө нэгэ баяртай мэдээсэл ерэбэ. Тэдэнэр аха дүү Венгри ошохо болобод. Хүндэшье, хүндэтэйшье энэ аяншалгада бэлэдхэл эхилбэ. Зун тэдэнэрые Загарай эльгээбэд. Эндэ тэдэнэр бэлиг шадабаряа улам дээшэлүүлээ. Буряадай АССР-эй габьяата артист Н. М. Беккер һурагшадтай репетицинүүдые хээ.

Репертуарайнгаа эгээл һайн номернуудые шэлэн абабад. «Сибирские гуляния» «Забайкальские картинки», «Лебедушка и охотник» гэжэ эгээл дуратай хатарнуудаа, тэдэнэй гимн болоһон В. Мураделиин зохёоһон «Ажалай алдар соло» болон бусад дуунуудаа концертынгээ программада оруулбад.

Холын Венгриин харагшад Буряад ороной түлөөлэгшэдэй искусстватай һонирхон танилсаа бэлэй. Ансамбль олон хото городуудаар, залуушуулай амаралтын уласхоорондын лагерьнуудаар ябаа. Тэндэ амаржа байһан ФРГ, США, Польшо, Румыни, Вьетнам оронуудай залуушуул манай ансамблиин наадые халуунаар угтаа һэн. Венгриин газар дайда дээрэ болоһон хани халуун уулзалганууд, хани барисаанай үдэшэнүүд удаан саг соо мартагдахагүй.

Нютагаа бусаха замдаа ансамбль Москва хотын М. Горькиин нэрэмжэтэ ажалшадай амаралтын паркын эстрада дээрэ концерт табяа бэлэй.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо тэгшэ хоёр жэл болоһон хойно «Сибириин угалзанууд» Монголой Арадай Республикада ошоо һэн. Заншалта ёһоороо харюусалгатай концертнүүдэй урда тээ ансамбль хүдөө гараа.

Монголой газар дээрэ түрүүшынгээ концерт Сүхэ-Баатар хотын Соёлой ордондо табяа «...Хараха дуратайшуул тон олон байжа, зал дотор багтаагүй. Ансамблиин солистнар Баир Баторов, Вера Торгашина болон бусадые нэрьемэ альга ташалгаар угтаа» гээд, «Правда Бурятии» газетын 1972 оной августын 5-най номерто бэшэгдэһэн юм.

Воронеж хотодо профтехучилищинуудай дуу хатарай 15 эрхим ансамбльнууд суглараа. Тэдэнэй тоодо — «Сибириин угалзанууд».

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан РСФСР-эй автономито республикануудай профтех-һуралсалай уран һайханай харалганууд хоёр жэлэй турша соо болоо һэн. Воронеждохи фестиваль энэ харалгануудай дүн болоо.

Фестивалиин жюри Буряадай түлөөлэгшэдэй концертые үндэрөөр сэгнээ. Коми АССР-эй «Сигудэк», Хойто-Осетиин «Терек» ансамблиинхидтай хамта «Сибириин угалзанууд» Воронеж хотын шинын заводой хүдэлмэришэдэй урда концерт табяа һэн.

«Ойн баярай фестивалиин түгэсхэлэй концертдэ 700 гаран хүн хабаадаа. Яхадай артистнарай, Буряадай АССР-эй «Сибириин угалзанууд», Коми АССР-эй «Сигудэк», Карелиин «Руны» ансамблинуудай концертнүүд илангаяа уран һайханаараа шалгарна» гээд «Правда» газетэ тэмдэглээ һэн. («Правда» газетэ, 1973 оной январь).

«Сибириин угалзанууд» гурбадахияа гадаадын орон аяншалха золтой байшаба. Энэ удаа Болгари тэдэнэр ошобод. Г. Димитровой нэрэмжэтэ Уласхоорондын залуушуулай түбэй лауреадай медаль ансамблиин үндэр амжалтатай ябаһые гэршэлэн харуулна.

Ансамбль шэнэ нүхэдтэй боложо бусаа һэн. Приморско хотодо байхадаа, «Балкан» гэһэн болгариин ансамблиинхидтай танилсаһан, совет, болгар дуунуудые суг дуулаһан, хатарһан, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байха юм. Уулзалга бүхэн дурасхаалай тэмдэг үлөөдэг.

Ансамбльда үнгэргэгдэһэн үдэрнүүд, жэлнүүд мартагдаха аал?! Хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ энэ үе хэзээдэшье мартагдахагүй. Борис Кириллов ансамбляа мартаагүй. Тэрэ мүнөө Комсомольск-на-Амуре хотодо хүдэлнэ. Анатолий Ильин Ангарск хотоһоо ходо бэшэжэ байдаг. Ансамбльда дүрбэн жэлдэ ябаһан Анатолий мүнөө үйлэдбэриин һуралсалай мастер юм.

Бэлигтэй залуушуул «Сибириин угалзануудта» сугларанхай. Талын уужамые сууряатуулма хонгёо һайхан хоолойтой Аюша Папаева харагшадай дура сэдьхэл буляанхай. Ансамблиин ветеран, мүнөө үедэ индустриально-педагогическа техникумэй студент Виталий Баторов мэдээжэ болоһоор үнинэй. Тэрэ ГПТУ-да һураа. Удаань хүдэлөө. Зургаан жэлэй саада тээ ансамбльда ерээ һэн. Тэрэ гэһээр мүнөө хүрэтэр дуулажа байдаг. Электровозой машинистын туһалагша Геннадий Рыжаков 13-дахи училищида һуража байхадаа, ансамбльда ороо һэн. Тэрэ гэһээр 5 жэл болоо. Тэрэнэй нүхэр Александр Отрашкевич электрик юм. Ансамблиин дуушан Людмила Мазурантова тогоошон-мэргэжэлтэй, Татьяна Носакова һурагша.

Жэл бүхэндэ ансамбльда шэнэ хүнүүд орожол байдаг. Сэсэгма Марбаева, Лариса Генинова, Татьяна Банзаракцаева, Дулмажап Балданова гэгшэдые ансамбль дуратайгаар угтажа абаа.

Һуралсалай жэлнүүдэй үнгэрхэдэ, һурагшад ёһотой хүдэлмэришэд, шэлэһэн мэргэжэлээрээ мастернууд боложо ошодог. Харин эндэ Сэлэнгын эрьедэ тэдэнэй сэдьхэлые татаһан «Сибириин угалзанууд» үлэдэг.

Дуу хатарай арадай ансамбль «Сибириин угалзанууд» манай республика дотор уран һайханай хүдэлмэриин улам хүгжэжэ, үндэр туйлалта оложо байһанай гэршэ мүн.

Жэл бүхэндэ зуу гаран залуушуул ансамбльда ерэдэг. Эндэ тэдэнэр уран һайханда дурлажа, хэзээдэшье хахасахаяа болидог. Тэдэнэр олон юумэ хэдэг. Тепловоз жолоодожо, булад хайлуулжа, барилга хэжэ, амтатай эдеэ хоол шанадаг. Мүн тэдэнэр искусствын хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулдаг. Иимэл даа мүнөө үеын совет залуу хүдэлмэришэнэй түхэл шарай.

Н. МАДУЕВ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

...УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

...ЛИН. Үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо Германиин Демократическа Республикын [illegible] хүдөө ажахын [illegible] мелиорацилагдаа [illegible] ашаар абадаг болохо зорилго таряашад урда табина.

НЕФТЯНИГУУДАЙ ГАБШАГАЙ АЖАЛ

БЕЛГРАД. Югославида байгаа бүхы нефтиин, байгаалиин газай абалгын эзэнхинь «Ина-Нафтаплин» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ абтана. Югославиин Федеративна Социалис Республикын промышленностиин энэ һалбариин бии болоһоор 30 жэл болоно. «Ина—Нафтаплин» нэгэдэл Ажалай алтан набша хүреэтэй ордендоор шагнагдаба.

Энэ табан жэлэй туршада республика дотор нефтиин болон газай промышленностиин хүгжэлтэ түргэдхэхэ зорилго табигдана. «Ина—Нафтаплин» нэгэдэлэй коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ 3 миллион тонно нефть, 800 миллион кубометр газ абаһан байгаа. 1980 ондо тус коллектив нефть ба газ абалгаяа 25 процентээр дээшэлүүлхэ зорилготой.

ЛОДЗИИН ХҮГЖЭЛТЫН ТҮСЭБ

ВАРШАВА. Лодзиие саашадань хүгжөөхэ үнгэрһэн табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Энээн тухай ПНР-эй правительствын президиумэй, Лодзи хотын арадай Соведэй түлөөлэгшэнэрэй хамтын заседани дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна. 1971—1975 онуудта Лодзи городой 100 предприяти шэнэдхэгдэн зэһабарилагдаа, промышленна 30 шэнэ предприяти баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Энэ үе соо городой 45 мянган бүлэ шэнэ байрада орожо түбхинэбэ. Энэ городой бүхы гэр байрын 60 гаран процентнь дайнай һүүлээр баригдаһан юм.

Шэнэ табан жэлдэ Лодзи хотын экономико ба соёл культурые хүгжөөхэ холын хараатай программа саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ.

СОЁЛОЙ БАРИЛГЫН ТҮСЭБ

БУДАПЕШТ. Арадай Венгриин ниислэл хотын Кебанья райондохи соёлой байшан, Сегедадахи нефтянигуудай ордон, Мишкольцын металлургнуудай ордон—соёлой эдэ гуламтануудай үүдэнүүд үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада сэлигдэһэн байгаа.

Шэнэ табан жэлэй туршада соёлой барилга бүри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха зорилго табигданхай.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Польшын Республикын Лодзь хотын нумаажан бүдэй фабрикын эрхим түрүү хүдэлмэрилэгшэ, бүд нэхэгшэ Казимира Гржегорчук. Тэрэ фабрикын партийна эмхиин секретарь юм.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Италиин ХДП мухарданги байдалтай

Үнгэрһэн долоон хоногой үедэ Италиин зонхилхы христианско-демократическа партиин XIII съезд болобо. Энэ съездынгээ һүүлээр тус парти мухарданги байдалда оробо. Иимэ байдал тэрэнэй гайтайхан кризистэ ороһон тухайнь гэршэлнэ. Һүүлшын 30 жэлэй туршада засагаа барижа байһан ороной эгээл томо энэ буржуазна партиин съезд дээрэ эбээ таһаржа, хоёр можо болоһон ябадал үзэгдөө.

Партиин дам саашадаа ябуулха политическэ хараа шугамай шухалын шухала асуудалаар арсалдаан гараһан байна. ХДП-гэй политическэ секретарь Б. Дзакканьини гэгшые тойроод нэгэдэһэн зарим делегадууд энэ хараа шугамые шэнээр хаража үзэхын түлөө, засаг түрэеэ партиин саашадаа гартаа барижа байхын тулада бүри таарамжатай бодото политика зохёон хараалхын түлөө тэмсэдэг юм. ХДП-гэй эдэ ажал ябуулагшад христианска демокрадуудай 1974 оной асуултын үедэ, мүн үнгэрэгшэ жэлдэ засагай нютагай органуудта болоһон һунгалтын үедэ тон ехээр диилдэһэн ушарһаа тобшолол хээ. Иигэжэ диилдэһэн ушар, тэрэшэлэн зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй, түбхын түрүүндэ компартиин туйлаһан бүри шэнэ шэнэ амжалтанууд юун тухай гэршэлээб гэхэдэ, арад нийтын дунда ХДП-гэй үзүүлдэг нүлөөн хэр ехээр бага болооб, мүн ороноо удаан нобшо экономическа кризистэ оруулһан тэрэнэй баримталдаг политикада улад зоной хэр түргөөр дураа гутадаг болооб гэжэ харуулһан байха юм. Үйлэдбэриин доройтолго, лира мүнгэнэй үнэ сэнгэй бууралга, эд бараанай үнэ сэнгэй тоггон торонгүй дээшэлэлгэ, ажалгүйшүүлэй олошоролго, ажалшадай һуудал байдалай эрид ехээр муудалга — иимэл даа тэрэнэй хойшолонгуудынь.

Шэнэ политическэ харза шугам баримталагшад хадаа коммунис партида уридшалан һанаашалжа, харша ёһоор хандаха ябадалһаа мүн лэ арсаха шухала гэжэ тоолодог байна. Коммунис парти Италиин демократическа хүсэнүүдэй дунда мүнөө эгээл томо хүсэн боложо, ажалша арад нийтын зүгһөө бүри ехэ этигэл найдабарида хүртэжэ байдаг. Коммунистнуудай хабаадалсаагүй һаа, ороной урда табигдажа байгаа горитой асуудалнуудые шиидхэхын аргагүй гээд олонхид бодомжолдог болонхой юм.

Һүүлшын жэлнүүдтэ үзэгдэһэн уласхоорондын байдал, мүн эбэй ёһоор зэргэ оршохо, харилсаа холбоо хүгжөөхэ гэһэн үзэл бодол хадаа съездын хүдэлмэридэ, тэрэнэй дүнгүүдтэ нүлөө үзүүлһэниинь һэжэглэлтэгүй. Италиин ажал хэрэгэй зонхилхы бүлэгэй нүлөө ехэтэй түлөөлэгшэдшье хүртэрөө Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай бэе бэедээ ашата туһатай үндэһэ һуури дээрэ харилсаа холбоо тогтоохын түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэдэг болонхой.

Тиимэһээ партиие хуушан хараа зам дээрэнь орхихо, хэтэрхэдээ бүри баруунай үзэлтэй болгохо гэһэн оборонын министр А. Форлани түрүүтэй ХДП-гэй баруунай хэлбэриинхидэй гаргаһан һэдэлгэнүүд тушаа гайтай ехэ арсалдаан болоо, тэрэнь заримдаа хилээд шанга уршаг татаһан байха юм. Баруунай бүлэгэйхид өөһэдынгөө дура зориг баадхажа, парти дотор толгойлхы һуури эзэлхээ болёо гэжэ съездын дүнгүүд батадхан харуулба. Тэдэнэр гэдэргээ сухариха баатай болоо. Б. Дзакканьини гэгшын тала баримталагшад илалта туйлаа. Б. Дзакканьини дахинаа партиин политическэ секретаряар һунгагдаа. ХДП-гэй национальна соведэй шэнэ бүридэлдэ тэдэнэр багаханшье һаа, олонхи һууринуудые (120 һууриин 62-ыень) абанхай. Съезд дээрэ туйлаһан һайн үрэ дүнгүүдээ тэдэнэр батадхажа шадаха гү, энэнь ХДП-гэй политикада ямараар нүлөөлхэб гэжэ ерээдүйн саг һаядаа харуулха байха.

Таиландда тэмсэл үргэлжэлһөөр

Таиландын ниислэл Бангкок хото һүүлшын долоон хоногой үедэ сошордонгёор хүлеэнги байдалтай. Оронойнь газар дээрэһээ США-гай сэрэгүүдые хүсэдөөр гаргаха болзор мартын 20-до гүйсөө ха юм. Гэхэ зуура, энэ үдэр хүрэтэр Таиландда 5.000 үлүүтэй американ сэрэгэй алба хаагшад (жэл урда тээ тэндэ 50.000 сэрэгшэд байгаа) үлэнхэй зандаа. Оршон байдал шахардуу шанга болонхой. Ороной политическэ оршондо хоёр гол хүсэнүүдэй хоорондохи тулалдаан эрид шангаданхай. Түрүү үзэлтэй партинууд болон организацинууд мартын 20 болотор бүхы американ сэрэгүүдые гаргаха тушаа жэл урда тээнь үгэһэн найдуулгаяа премьер-министр К. Прамотын дүүргэхэ ябадал туйладаг юм. Гэбэшье энээндэ эсэргүүсэн, дотоодын бүхы хархис этэгээдүүд, мүн Пентагонтой нягта холбоотой байдаг армиин толгойлогшод илангаяа нэтэрүүгээр тэмсэнэ.

Арад зоной зүгһөө дэмжэгдэдэггүй дээрэһээ хархис этэгээдүүд гүрдэлгэ мүрдэлгэ хэжэ аашална. Һүүлшын үедэ углуугай саанаһаа буудаһан һомонһоо боложо, социалис партиин генеральна секретарь, мүн американ сэрэгүүдые гаргахын түлөө тэмсэһэн студентнүүдэй нэгэ хэды эдэбхитэд алуулһан байха юм. Сэрэгэй урбалта хэхын тулада бэлэдхэлэй хэгдэжэ байһан тухай үгэ хүүр дэлгэрэнхэй.

Мүнөөнэй өөһэд хоорондын тулалдаанай түрүүшын шатада хархис этэгээнүүд шүүбэритэһэн байна. Премьер-министр К. Прамот Таиландһаа США-гай сэрэгүүдые хүсэдөөр гаргаха болзорые дүрбэ һараар һунаагаа. Энэ ушар хүн зоной дурые бүри ехээр гутааба. Бангкокто олон мянган хүнүүдэй хабаадалгатай буруушаалгын жагсаал болоо. Орон доторхи байдал аргагүй шахардуу шанга байһаар. Арми дайшалхы түгэс бэлэн байдалда оруулагданхай.

Мүнөө бүхы анхарал апрелиин 4-дэ болохо нийтэ-национальна һунгалтада хандуулагданхай. Американ сэрэгүүд Таиландһаа һаяын дүрбэ һарын турша соо гаража ошохо гү, али үшөө удаан саг соо тэндэ үлэхэ гү гэһэн асуудал энэ һунгалтын ямараар үнгэрһэнһөө дулдыдаха бшуу. Һаяшаг «Нью-Йорк таймс» газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор, һунгалтын һүүлээр бүридүүлэгдэхэ правительство Таиландда байдаг американ сэрэгүүдые тэрэ хэбээрнь орхихо байха гэжэ Бангкокто түлөөлэгдэһэн баруунай дипломадууд тоолодог байна ха.

Иимэ байдалые нэн түрүүн Холбоото Штадууд хүсэдэг байна. Тэдэнэр хадаа «коммунизмын дабшасые тогтоохо» гэһэн стратеги бэелүүлхэдэмнай Таиланд шухала удха шанартай гэжэ тоолоод, һунгалтын өөһэдтэнь таатай һайн үрэ дүнгүүдтэй байхын тулада али бүхы арга хэрэгсэлнүүдые хэрэглэдэг байха юм. Урда Вьетнамһаа, Индохитадай бусад оронуудһаа бузар муухайгаар намнуулһанай һүүлээр тэдэнэр өөһэдынгөө тагнуулшадые хэрэглэжэ байгаад эндэ шэбээлэн үлэхэ һанаатай. Гэхэтэй хамта Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын харуулһан үльгэр жэшээ энэ районой бүхы оронуудта туйлай ехэ нүлөө үзүүлээ, оронойнгоо ёһотойл бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө, демократиин ба дэбжэлтын түлөө Таиландда тэмсэдэг хүнүүдтэ шэнэ хүсэ нэмээ. Энэ үльгэр жэшээ хадаа эсэсэй илалта тэдэнэр лэ туйлаха байха гэжэ эдэ хүнүүдые батаар найдуулаа бшуу.

Эб найрамдалай аша туһада хэгдэһэн айншалга

Үнгэрһэн долоон хоногой үедэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко албанай хэрэгээр Великобританида айлшалһан байна. Совет-англиин коммюнике дотор тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, А. А. Громыко премьер-министр Г. Вильсонтэй, гадаадын хэрэгүүдэй болон харилсаанай хэрэгүүдэй талаар министр Дж. Каллагэнтэй хөөрэлдөө. Эдэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Советскэ Союз болон Великобританиин хоорондо тогтоогдоһон харилсаанай асуудалнууд, тэдэниие улам хүгжөөхэ арга боломжонууд, тэрэшэлэн хоёр талые һонирхуулжа байгаа уласхоорондын гол шухала асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр харагдажа үзэгдөө.

Энэ айншалга хадаа хоёр ороной хоорондохи харилсаануудые хүгжөөлгын шэнэ шата дээрэ шухала үе мүн болоно. Дээдэ зэргын тушаалтадай үнгэрэгшэ жэлэй февраль соо Москвада хэһэн совет-англи хэлсээнүүд энэ шатада эхи табиһан байгаа. Тэдэнэй эсэстэ шухала хэлсээнүүд туйлагдаһан, хэдэ хэдэн документнүүдтэ гар табигдаһан юм. Тиигэжэ Англи болон СССР-эй хоорондо политическэ, экономическа ба ондоошье холбоо барисаа үргэдхэхын тулада шэнэ арга боломжонууд нээгдээ бэлэй.

Тэрэ гэһээр жэлһээ бишыха үлүүхэн саг үнгэрбэ. Тиибэшье англо-совет харилсаануудые хүгжөөхэ хэрэгтэ эли бодо дабшалта туйлагдаа. Энэ хадаа нэн түрүүн худалдаа наймаанай, экономическа холбоо барисаанда, мүн наука болон техникын талаар харилсаа холбоондо хабаатай юм. Жэшээлхэдэ, Англида бүтээгдэһэн түхеэрэлгэнүүд Кама мүрэн дээрэ баригдажа байгаа автогигантда эльгээгдэжэ байдаг. Харин «Саймен карвс» гэжэ фирмэ шинын заводто хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ захил дүүргэдэг юм. Мүнөө шэнэ горитой хэлсээнүүдые баталха тухай хөөрэлдөөн хэгдэжэ байнхай.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Хельсинкидэ зүблөөн болоо һэн. Тиимэһээ хоёр тала нийтэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актын бүхы дурадхал, заабаринуудые бүрин дүүрэнээр дүүргэхын тула эрид шиидэнги байһанаа дахин батадхан мэдүүлбэ.

СССР болон Англиин хоорондохи харилсаанууд бүри һайн шэнжэ шанартай боложо байна гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министрэй энэ айлшалалга батадхан харуулба. Советскэ Союз хадаа иимэ харилсаануудые улам саашаданъ хүгжөөхын түлөө тэмсэдэг. Энээн тухай КПСС-эй XXV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев эли тодоор мэдүүлээ һэн.

В. СЫСОЕВА,
С. СОЛОВЬЕВ,
Е. ЕГОРОВ.
(ТАСС).

МҮНГЭН МЕДАЛЬДА ХҮРТӨӨ

Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультет дүүргээд, сэрэгэй алба хэжэ байһан манай бэрхэ барилдаашан, СССР-эй спортын мастер Кирилл Балдаев дүрэ буляалдалгын барилдаагаар ороной Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түрүү һуури эзэлхын түлөө Одессэ хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадаба.

Энэ ехэ нааданда тэрэ 74 килограммай шэгнүүртэ барилдахадаа, бүхы уулзалгануудаа эдэбхитэй һайнаар үнгэргэжэ, түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараһан байна. Тиин хоёрдохи һуури эзэлээд, мүнгэн медаляар шагнагдаа. Манай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын ахалагша багша, спортын мастер В. Н. Иванов тэрэнэй амжалтада ехэ габьяатай.

Манай корр.

СПОРТЫН МАСТЕРНУУД НЭМЭБЭ

Һур харбалгаар «Спартак» бүлгэмэй Түбэй соведэй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн һаяхан Душанбе хотодо боложо дүүрэбэ.

«Спартак» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй мэргэшүүл Россин Федерациин сутлуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, тэрээндэ хабаадахадаа, гурбадахи һуури эзэлээ.

Баргажанай аймагай Улаанай дунда һургуулиин һурагша Н. Эрдынеева, энэ һургуулиин багша Б. Цыдыпов, Улаан-Үдэ хотын «Звездочка» магазинай хүдэлмэрилэгшэ Е. Семенова гэгшэд һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргэбэ. Манай үнинэй һур харбагшадай нэгэн Д. Р. Эрдынеев эдэниие һоридог юм.

«ТРУДАЙ» БАСКЕТБОЛИСТНУУД ИЛАБА

Баскетболоор Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хэдэн үдэрэй туршада Улаан-Үдэ хотодохи Спортын ордон соо болобо.

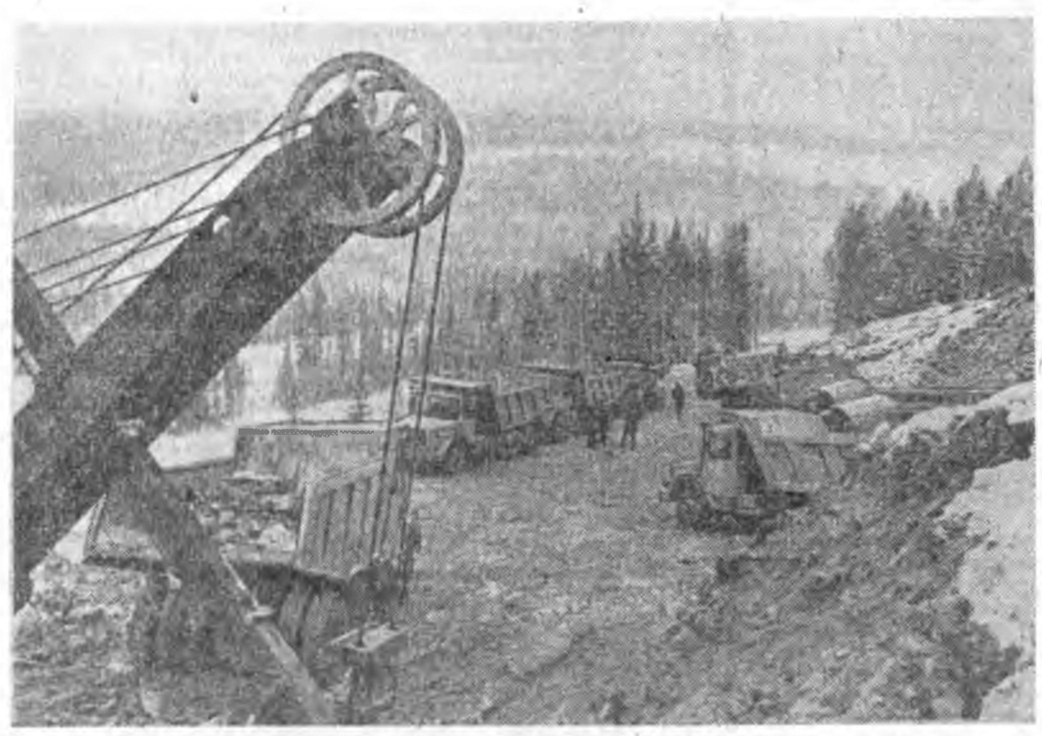
Эрэшүүлэй дундаһаа нёдондо жэлэй чемпион — «Труд» бүлгэмэй баскетболистнууд бүхы долоон уулзалгадаа илажа гараа. Һүүлшын нааданда эдэнэр «Урожайн» спортсменүүдтэй уулзахадаа, 86:41 тоотойгоор шүүбэ. Эндэ «Трудай» баскетболистнууд О. Забельский, Н. Соколов, С. Плащевич эгээл олон бүмбэгэ оруулһан байна. «Урожайн» командаһаа В. Потапов шалгараа.

Хоёрдохи һуурида гарахын түлөө шанга тэмсэл болобо. Һүүлшын уулзалгада локомотив-вагон заһабарилгын заводой командын багшанарай институдай студентнэрые 76:74 тоотойгоор шүүхэдэнь, авиацнонно заводой «Забайкалец» команда табан очкотойгоор хоёрдохи һуурида гараһан байна. «Спартагай» түлөөлэгшэд гурбадахи һуури эзэлээ.

Энэ мүрысөөндэ «Забайкалецай» баскетболистка Анна Курамова, «Локомотивай» спортсмен Виктор Бабенко гэгшэд эгээл һайн бэлэдхэлтэй байжа, тусхай шангуудта хүртэбэ.

— 60 гаран ондо гурбан жэл удаагуур Алас-Дурна зүгэй зоныг чемпион болоһон манай республикын баскетболистнуудай мэргэжэл огто хүгжэнэгүй. Энээндэ спортын бүлгэмүүдэй хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хандуулха ёһотой гэжэ һананаб, — гээд мүрысөөнэй ахалагша судья В. Н. Усольцев хөөрэнэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Эрхүүгэй область. Байгал-Амарай түмэр замай барилга эршэмтэйгээр бүтээгдэжэ байна.

Таюр станци хүрэтэр поезднуудай ябадаг болоһонһоо хойшо хэрэгсэлэй ашаа зөөлгэ хойно хойноһоо таһалгаряагүйгөөр асарагдана.

Энэ жэлдэ Небель станци хүрэтэр поезднуудые ябуулдаг болохоор ажал хэгдэжэ эхилэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байгал-Амарай түмэр замай баригдажа байһан нэгэ участок дээрэ.

ТАСС-ай фотохроника.

Телефон телеграф радио Хилын саанаһаа

РИМ

ТҮҮХЭТЭ ЕХЭ ХЭРЭГ

ТАСС

Израилиин Компартиин ЦК-гай пленум Израильда боложо, КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэридэ хабаадаһан КПИ-гэй делегациин ажал ябуулгые һайшааба.

КПСС-эй XXV съезд хадаа совет арадай, эб найрамдалай, национальна бэеэ дааһан байдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэдэг дэлхэйн бүхы арадуудай ажабайдалда түүхэтэ хэрэг болобо гээд КПИ-гэй ЦК-гай пленум дээрэ баталагдан абтаһан КПСС-эй XXV съезд тухай тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай сэсэн мэргэн ленинскэ политика, ажал ябуулга дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй тэнсүүриие социализмын аша туһада хубилгаха хэрэгтэ, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондоо амгалан ёһоор зэргэ оршохо гуримые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы туһа хүргэнэ гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Мүнөө капиталис оронуудта экономическа ба юрэнхы кризис улам үргэдэжэ байна. Иимэ оршон байдалда СССР-эй туйлаһан амжалтанууд социалис байгуулалтын булюу һайн байһые элирхэйлэн харуулна.

НЬЮ-ЙОРК

Коммунистнуудай эрид буруушаал

ТАСС

Ороной президентын ба вице-президентын тушаалнуудта кандидадуудаар Компартиин зүгһөө дэбжүүлэгдэһэн США-гай Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Холл, Политическэ Комитедэй гэшүүн Дж. Тайнер гэгшэд Г. Лавай, У. Клеммонсэй баригдажа хаагдаһантай дашарамдуулан, Луисвилл хотын (Кентукки штат) мэртэ эрид буруушаал мэдүүлбэ.

Президентые һунгаха бэлэдхэлэй үедэ коммунистнуудай кандидатурануудые дэбжүүлхэ, тэдэнэй нэрэнүүдые һунгуулиин бюллетеньнүүдтэ оруулха эрхэ олгохо тухай Компартиин хандалга бэшэгтэ гар табюулһанайнь түлөө Луисвиллын полици энэ хоёр залуу хүниие барижа хааһан байна. Эдэ хоёр «коммунис литература тараагаа» гэжэ зэмэлэгдэнэ. Г. Лав, У. Клеммонс гэгшэдые сүүдлэлгэ апрелиин 5-да болохо юм ха.

БОНН

Шахардуу байдал һулаарулха политика гүнзэгы удхатай

ТАСС

Федеральна канцлер Г. Шмидт, СДПГ-гэй түрүүлэгшэ В. Брандт СДПГ-гэй правлениин заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мүнөөнэй правительствэнэ бүлэглэлэй хүдэлмэрилхэ арга хабатай байһан тухай тэмдэглээд, байгша оной октябриин 3-да үнгэргэгдэхэ бундестагай һунгалтын һүүлээр харал шугамаа үргэлжэлүүлхээр бэлэн байһан тухайдаа мэдүүлбэ.

Социалис оронуудтай ФРГ-гэй тогтооһон харилсаандахи шахардуу байдал һулаарулха политикаяа үргэлжэлүүлхэ шухала гэжэ СДПГ-гэй правлениин заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Энэ асуудалаар Г. Шмидт үгэ хэлэбэ. Шахардуу байдал һулаарулха политикаяа Москва, Вашингтон баримталан бэелүүлжэ байна. Тиин ФРГ иимэ хараа шугамые саашадаашье дэмжэхэ юм.

БУЭНОС-АЙРЕС

Аргентинын Компартиин мэдүүлгэ

ТАСС

Аргентинын Коммунис парти мэдүүлгэ толилуулба. Мартын 24-дэ хэгдэһэн сэрэгэй урбалтын һүүлээр орон дотор тохёолдоһон байдалда гүнзэгы шэнжэлэл энээн дотор хэгдэнэ. Сэрэгэйхидэй засаг абаһан ушар гэнтын ябадал бэшэ юм гээд тэрээн дотор тэмдэглэгдэнэ. Орон соохи байдалнай хүшэр бэрхэшээлтэй болонхой. Ажабайдалай бүхы һалбаринуудта — политическэ соёлой, моральна асуудалнуудаар түбэг бэрхэшээлнүүд тохёолдоо. Фашис этэгээдүүд бүхы орон соогуур хорото муухай ябуулгануудые үүдхэнэ.

Сэрэгэй урбалта хадаа ороной урда табигдаһан асуудалнуудые шиидхэжэ шадахагүй байна гээд КПА-гай мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Сэрэгэй хунтын программна документнүүдэй бүхы тобшололнуудые һайшаан абанагүйбди, эдэнэй олонхинь яашье таарахагүй байна гэжэ Компарти саашадаа тэмдэглэнэ.

Ямаршье мүрдэлгэгүйгөөр, сүүдлүүлэнгүй, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө шорон түрмэнүүдтэ хаагдаһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ Компарти табина.

Арад зоной бүхы һанал бодолые, хүсэл эрмэлзэлые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула ороной демократическа, патриотическа бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ шухала.

НЬЮ-ЙОРК

АРГЕНТИНЭДЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Аргентинэдэхи байдал хүшэр бэрхэшээлтэй байһаар. Орон онсо байдалда оронхой. Буэнос-Айресһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Аргентинын ниислэл хотодо, бусад хото городуудта сэрэгшэд гурим сахина. Сэрэгшэд «һэжэгтэ ороһон хүнүүдые» барижа хаана. Тодорхойлон хэлэхэдэ, тушаалһаа буулгагдаһан правительствын ноёд һайд, перонис ба профсоюзай хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэд тэрэ тоодо ороно. Депутадуудай палатын түрүүлэгшэ байһан, социальна хангалгын урдын министр Лопес Реги гэгшын түрэл Рауль Ластири баригдажа хаагдаа. ЮПИ агентствын мэдээнүүдэй ёһоор, 1800 хүн хаагдаба.

Урда тээнь соносхогдоһон программынгаа үндэһөөр сэрэгэй хунта засагаа бэхижүүлхэ гэһэн хэдэ хэдэн шэнэ алхам хэһэн байна. Декредүүдэйнь нэгэнэй ёһоор, хуурай газарай сэрэгүүдэй командалагша генерал Хорхе Раффаэль Видела ороной президентын тушаалда томилогдохо юм. Тэрэ мартын 29-дэ тангаригаа үгэхэ байна.

Ондоо декредээр юһэн хүнһөө бүридүүлэгдэһэн тусхай комисси эмхидхэгдэбэ. Гурбан түрэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тус бүхэнһөөнь гурбан түлөөлэгшэ ороо. Хуули гаргадаг зургаанай уялганууд тэрээндэ даалгагдаа.

БОНН

В. БРАНДТЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Шахардуу байдал һулаарулха политикаяа бэелүүлжэ үргэлжэлүүлхэ шухала. Нийтын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда шэнэ эрхэ нүхэсэл нээгдэхэ ёһотой гэжэ СДПГ-гэй түрүүлэгшэ В. Брандт хэлэбэ.

Тэрэ «Аугсбургер альгемайне» газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, иимэ политика бэелүүлхын тула тэсэбэритэй байха хэрэгтэй гэжэ тэмдэглээ. Юуб гэхэдэ, «уласхоорондын шахардуу байдал һулаарулга бүхы илгаае, зүришэлдөөе усадхан үгы хэхэ гэнэ бэшэбди».

Хүсэ хэрэглэлгэһээ арсаха тухай политикаяа бэелүүлжэ үргэлжэлүүлхэ, Европын социалис оронуудтай харилсагаа саашаданъ һайжаруулха шухала гэжэ СДПГ-гэй түрүүлэгшэ тэмдэглэбэ. Энэ политика 1969 онһоо хойшо залан сэхээр бэелүүлэгдэжэ байна.

Мүнөөнэй политическэ асуудалнуудые шиидхэхын тула «50-яад онуудай аргануудые» хэрэглэхээр хүсэдэг ХДС/ХСС-эй хархис бүлэглэлэй политическэ ажал ябуулагшадые В. Брандт эрид буруушаагаа.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Городоймнай хабарай шэнжэ» — түрүү бэшэг. Болгариин Коммунис партиин XI съездые амаршалга. ТАСС. «Газар һайжаруулха габшатай хоёр һара». — суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Указуud. «БАМ-ай барилгануудта» — гэһэн В. Штеренбергын статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ашаг үрэ ехэтэйгээр» — гэһэн И. Ожиговой статья. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Указууд.

Гурбадахи хуудаһанда. Т. Башкуевай хүдэлмэришэд тухай статья. АПН-эй болон ТАСС-ай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. Нюгаг нютагай һонин.

Сагай уларил

Бүрхэгшэг байха, шииг нойто орохогүй. Баруун-хойноһоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Хойто болон Байгал шадарай аймагуудаар һүниндөө 2—7, Улаан-Үдэдэ 12—14 градус хүйтэн, үдэрынь 0—2 градус дулаан байха.

Мартын 31-һээ апрелиин 4 болотор үүлэтэйшэг байха, зарим газараар шииг нойто орожо болохо. Секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр баруун зүгһөө һалхилха. Урда аймагуудаар һүниндөө 7—12 градус хүрэтэр хүйтэрхэ, үдэртөө 1—6 градус дулаан болохо. Баунтын аймагта һүниндөө 21—26, үдэртөө 3—8 градус хүйтэн, республикын бусад аймагуудаар һүниндөө 16—21, үдэртөө 1 градус хүрэтэр хүйтэн, үдэртөө 1 градус тухай дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» мартын 24-дэ үнгэргэгдэһэн 12-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Ворошиловградта ажаһуудаг хүн зургаан номер таажа, 5000 түхэриг абаха болобо. Табан номер таагшад — 5000 түхэриг (55 карточка), дүрбэн номер таа һан хүнүүд — 102 түхэриг (4210 карточка), гурбан номер таагшад 5 түхэриг абаха (89771 карточка).

«Спортлото-2»: Зургаан номер хэншье таагаагүй. Табан номер таагшад—1764 түхэриг (98 карточка), дүрбэн номер таа һан хүнүүд—52 түхэриг (3389 карточка), гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха болобо (6623 карточка).

12-дохи тиражай шүүбэри апрелиин 4-һөө майн 4 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.10 — «Капитан Немо» — телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха 1-дэхи сери, үнгэтэ). 13.25 — «Дважды два —четыре» — хүгжэмтэ онтохон (үнгэтэ). 13.40 — «Залуушуулай адресууд» (үнгэтэ). 14.40 — Фигурна халтиралгаар дэлхэйн бэрхэшүүлэй наадан (үнгэтэ). 16.40 — Забһарлалга.

«Орбита». 18.00 — «Время». 18.30 — «Залуушуулай адресууд» (үнгэтэ). 19.30— «Болгари соогуур» — киногой һонин (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.20 — КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө. 20.40 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 20.50 — «Прорезец, штамп и ролик» — научно-популярна фильм. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Считайте меня взрослым» — уран һайханай фильм. 22.25 — «Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай тэмдэглэл». КПСС-эй Рязаниин обкомой нэгэдэхи секретарь Н. С. Приезжев дамжуулгада хабаадалсаха. 23.10— Забһарлалга.

«Орбита». 24.00 — «Время». 00.30 — Фигурна халтиралгаар дэлхэйн бэрхэшүүлэй наадан (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.25 — Хөөрэлдөөн (буряадаар). 19.45 — Телевизионно һонин. 20.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар).

«Орбита». 20.20 — А. Бородин. «2-дохи симфони» (үнгэтэ).

УНШАГТЫ[…] һонирхохо[…] байхат

БРОНЗО ЗЭМСЭГТ[…] ҮЕЫН ТАРЯАША[…]

МАНАЙ ЭРЫН урда […] V-III зуун жэлнүүдэ[…] ажаһууһан угсаатанай […] һуурин Урда Киргизидэ […]бо. Автомобилиин шэнэ […] барихадаа, эртэ урда са[…] ригдаһан шэниисээр дүүр[…] һэн түхеэрэлгэнүүдые […] гашад олоһон байна! Эр[…]да сагай таряашадай хүр[…] абаһан шэниисэ 20 зуун […] урда тээ таригдаһан […] гээд археологууд тодор[…]

Малталгаяа саашадань […]гэлжэлүүлхэдээ, галдаг[…] хирпиисээр бариһан үргэ[…] байрын ханануудые элир[…] Нэгэ байра соонь до[…]хэлтэй 12 шабар амһарта […]доо. Энэнь хоёр метрһээ […] үндэртэй, метр үргэн хоо[…] юм. Иимэ өөрсэ янзын а[…]тануud мүнөөшье хэрэг[…]дэг заншалтай. Ороной […] урда нютагуудта иимэ […]та соо оробоһо таряа хэ[…]зарта буладаг юм.

Газар ажал эрхилдэг һ[…] байдалтай угсаатан 2500 […] урда тээ Ош-Карасуйск[…] сай оршондо ажаһууһан […]гаа ха гээд орооһо […] тээрмэнүүд, шулуун х[…]нууд, бронзо анзаһанай […] дэлнүүд элирхэйлэн гэр[…]

ДАЛБАГАТА ОНГОСО[…] ГАДААДА ДАЛА[…] ГАТАЛХАНЬ

ОКЕАН ДАЛАЙЕ […]дэг болгар хоёр […] Юлия ба Дсичо Папаз[…] аяар холын аян замда […] гараба. Номгон далайе […]лэн тамарха зорилгото[…] эдэнэр багахан далбагата […]

[…]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ[…]